ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4427 12/25 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1900 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 1 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԱԽԸՐ 1318 ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4427

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	ղր.
» » » վեցամսեայ	70	»
» » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	Ֆրք.
» » » վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն:

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ ԳՈՐԾԵՐ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐ, 30 Օգոստ.ս

Տիարպէքիրի Ս. Կիրակոս եկեղեցւոյ Ազգ. երկսեռ վարժարաններուն տարեկան հրապարակային հարցաքննութիւնները, անցեալները վերջացան: Արական վարժարանի քննութիւնները, յուսացուածէն աւելի արդիւնք ցոյց տուին: Ներկայ գտնուողները գոհութեամբ ունկնդրեցին եւ ուրախ տպաւորութեան տակ մեկնեցան: Իգական վարժարանի քննութիւնները, շիտակը խօսելով, արդիւնք մը չկրցան ցոյց տալ: Աշակերտուհիներուն տուած պատասխանները, շատ խեղճ ու կրակ բաներ էին ընդհանրապէս: Գ. կարգի հայերէնի եւ կրօնքի դասերէն զատ՝ մնացած կարգերուն բոլոր դասերն ալ տկար էին վերջին աստիճան. տարուան ընթացքին մէջ, խնամք եւ աշխատութիւն բնաւ տրուած չէ աղջիկներուն: Ձեռագործի կողմէն պէտք է խոստովանիլ որ քիչ մը արդիւնք կար. սակայն այդ պզտիկ արդիւնքը չի կրնար դարմանել այն մեծ կորուստը զոր դպրոցը ունեցած է, կրթութեան եւ ուսմունքի կողմէն: Իգական վարժարանին կը հսկէին եւ կը դասախօսէին Սիսակ Գույումճեան եւ իր կինը, Տիկին Հերանոյշ, քանի մը երկրորդական վարժուհիներով:

Անցեալները, Հոգաբարձութիւնը պաշտօնանկ ըրաւ Պ. Սիսակ Գույումճեանը, իր կարգ մը թերութիւններուն եւ զեղծումներուն համար: Տիկին Հերանոյշ այս պարագային չհանդուրժելով՝ ինքն ալ, իր էրկան հետ մէկտեղ քաշուեցաւ աղջիկներու վարժարանէն: Հոգաբարձութեան այս կարգադրութիւնը շատ մը տեսակէտներով օգտակար եղաւ դպրոցին, որովհետեւ Պ. Սիսակ, իր գործին տէրը եղող պաշտօնեայ մը չէր: Իգական վարժարանի մէջ, Պ. Սիսակի եւ իր կնոջ Հերանոյշին տեղը առժամաբար կը դասախօսեն երկու դասատուներ՝ արական վարժարանէն: Իգական վարժարանի համար, քանի մը կարող վարժուհիներ ուզուած են այլեւայլ տեղերէ: Բանակցութիւնները արդէն իսկ վերջացած են. քանի մը օրէն կը յուսանք որ իրենց պաշտօնին գլուխը գտնուին: Պ. Սիսակի եւ Տիկին Հերանոյշի հեռացումով՝ աղջկանց վարժարանի տնօրէնութիւնն ալ պիտի յանձնուի Պետրոս էֆ. Սրապեանի, արական վարժարանի տնօրէնին:

Արական վարժարանի տնօրէն, Պետրոս էֆ. Սրապեանը, օգոստոս 6ին, մեկնեցաւ քաղաքէս դէպ ի իր ծննդավայրը Քղի: Որդին, Լեւոն էֆ. Սրապեան, այնտեղ ծանր հիւանդութեան մը բռնուելով ուզած էր զինքը հեռագրով մը: Պետրոս էֆ. Սրապեան, սեպտեմբերի վերջերը պիտի վերադառնայ իր պաշտօնին գլուխը:

Ս. Կիրակոս եկեղեցւոյ ազգ. արական վարժարանը իր անցեալին հետ բաղդատելով՝ խիստ բարեկարգ եւ կանոնաւոր վիճակ մը ունի այսօր, շատ մը տեսակէտներով: Արդի Հոգաբարձութիւնը, Տնօրէնին հետ ձեռք ձեռքի տալով՝ կ'աշխատի յիշատակութեան արժանի ջանքերով, որպէս զի յաջորդ տարեշրջանին աւելի բարեկարգ եւ աւելի փայլուն վիճակի մը վերածէ իր հսկողութեան տակ գտնուած թէ՛ իգական եւ թէ արական դպրոցները: Այդ մասին, արդէն կարելի եղած միջոցները ձեռք առնուած են եւ կ'առնուին հետզհետէ:

Քաղաքիս ազգ. եւ օտար վարժարանները, իրենց եղած եւ ըլլալիք կարգադրութիւններով պիտի ներկայացնեմ, ուրիշ առթիւ, աւելի երկար եւ մասնաւոր թղթակցութիւններով: Այս տարի քաղաքիս ազգ. երկսեռ վարժարանները ամբողջական արձակուրդ չունեցան: Յուլիսը քննութիւններով անցաւ, օգոստոսին ալ միայն կէս օրէ վերջ արձակուրդ եղաւ դպրոցներուն: Ամառնային տօթագին օրերուն մէջ, դպրոց բացուիլ եւ դասախօսութիւններ շարունակուիլը հարկաւ մանկավարժական չէ, մանաւանդ ներկայ ժամանակիս մէջ, ուր քիչ շատ դպրոցները կանոնաւոր ուղղութիւններով կը շարունակուին: Արձակուրդի օրերուն, դպրոց բացուիլը օգտակարութիւն մը չունենալէ զատ, վնասակար ալ է: Ուսանողները, եւ ուսուցիչները, տասը երկար ամիսներ աշխատելով՝ պէտք է որ երկու ամիս հանգիստ մնան, գեղերը երթան, զով տեղեր օդափոխութիւններ ընեն, մաքուր օդ ծծելու եւ կազդուրուելու համար, որպէս զի յաջորդ տարին նոր ոգեւորութեամբ մը սկսին գործին: Այս կարեւոր կէտին վրայ կը հրաւիրենք քաղաքիս ազգ. դպրոցի պատ. Հոգաբարձութեան ուշադրութիւնը:

Օգոստոս 20, կիրակի օր, ժամը 6ին, տեղի ունեցաւ Ս. Կիրակոս եկեղեցւոյ աղջկանց վարժարանի վիճակահանութիւնը: Վիճակահանութեան հանդէսին ներկայ էին տեղւոյս Մէարիֆի պաշտօնեաները, ինչպէս նաեւ Առաջ. Տեղապահ Եզեկիէլ վարդապետ: Հանդէսէն վերջը, երգեր երգուեցան, եւ բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին թանկագին կենացը եւ արեւշատութեանը համար: Այս վիճակահանութեամբ 500 դրուշի գումար մը գոյացաւ ի նպաստ դպրոցներուն:

Սիսակ էֆ. Գույումճեան, իր կնոջ, տիկին Հերանուշին հետ մէկտեղ երեսունի մօտ աղջիկներ հաւաքելով, ինք իր հաշւոյն, զատէն, մասնաւոր վարժարան մը բանալու ձեռնարկած է: Յարատեւութիւն եւ արդիւնաւոր յաջողութիւն կը մաղթենք Սիսակ էֆէնտիին եւ իր կնոջ, իրենց կրթական այս ձեռնարկին մէջ:

Քաղաքիս Ս. Սարգիս եկեղեցիին շրջափակին մէջ ալ ունինք երկու վարժարաններ, մէկը արական եւ միւս իգական: Այս դպրոցներուն հրապարակային հարցաքննութիւններն ալ կատարուեցան անցեալները: Քննութեանց ներկայ չըլլալով՝ արդիւնքին համար, նպաստաւոր կամ աննպաստ ըսելիք մը չունիմ: Մասնաւոր հոգաբարձութիւն չըլլալով՝ տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդը կը նայի դպրոցներուն: Լսածիս նայելով գոհացուցիչ վիճակ մը չունին այդ դպրոցները, սակայն Թաղականութիւնը կը խորհի գէթ մինչեւ աստիճան մը բարեկարգութեան եւ կանոնաւոր ուղղութեան մէջ դնել զանոնք: Տեսնենք տեղւոյն տէրտէրները իրենց շահամոլութեան անվերջանալի խնդիրներով հանդարտ պիտի թողո՞ւն Թաղ. Խորհուրդը, որպէս զի միջոցներ ունենայ կրթական խնդիրներով ալ զբաղելու:

Ն.

ԿԻ ՏԸ ՄՈԲԱՍԱՆԻ ԱՐՈՒԵՍՏԸ

Զգուա՛ կորովին մէջ լոկ պարզութեամբը կը հիացնէ զիս Մոբասանի ոճը, որուն բոլոր կարկառուն մասերը ճշգրիտ են: Անչքառու բան մը չունի, ոչինչ կը շարժուկի անհանդարտ, ոչինչ կը պոռայ, վասն զի այսպիսի ցոյցերը հեղինակը պիտի մատնէին եւ հեղինակը կը ծածկուի: Մոբասան՝ իր ներկայացուցած իրերուն առջեւ կ'անյայտանայ, այդ իրերուն իսկ թողլով զմեզ յափշտակելու հոգը, արտայայտութեան անկեղծութեամբը: Հա՞րկ է հետեւցնել ուրեմն թէ ինքը անզգայ կը մնայ: Անշուշտ ո՛չ: Նկարագրելու համար պէտք է թափանցել. ինքն իր մէջ արտաքին իրերուն եւ այլոց կիրքերուն վրայ խորհրդածելու կարողութիւնը՝ ամենեւին չէ կարելի բաղդատել հայելիի մը անտարբեր արտացոլացումին հետ, այլ աւելի լուսանկարչական ամենադիւրազգած տախտակին զգայականութեանը կրնանք նմանցնել, թէեւ այս վերջինն ալ լուսապատկերին բոլոր ճառագայթները չի պատկերեր: Այն ընտրութիւնը՝ զոր կ'ընէ գիտողը յատկանշական մասերուն մէջ, մակերեւութայինն ու երկրորդականը վտարելով, ընտրութիւն մը՝ մանաւանդ որ հաւատարիմ բնութեան, բաւական կը հաստատէ թէ հեղինակը կը զգայ զայն եւ թէ իր գրական երկին մէջ սրտին հրաժարումը առերեւոյթ է միայն: Տիեզերքին մէջ, միայն զգայականութիւնն է որ կ'ընտրէ. կրնանք աւելցնել թէ միայն ան է որ իրերուն արժէք մը կ'ընծայէ:

Մոբասան կը գրէ անսեթեւեթ, բայց բարձրէն անոր թափանցող ակնարկը կը թոյլատրէ իրեն հեռու մնալ իր ուսումնասիրած նիւթերէն: Կարելի չէ նշմարել անոր գրչին մէջ ո՛ եւ է պղտորութիւն, թարախն՝ զոր կը տարրալուծէ, իր մելանին մէջ չի խառներ բնաւ շարաւ: Անոր գրիչը առողջարար կոշտութիւններ ունի եւ առ ոչինչ կը գրէ ընթերցողներուն հետաքրքրութիւնը գոհացնելը, ընթերցողներուն թիւը սահմանափակելու վտանգն իսկ աչքը առած:

Մոբասան մարդուն ուսումնասիրութեանը մէջ ո՛չ ատելութիւն կը խառնէ եւ ոչ դառնութիւն. մարդը ստորնացնելու համար չի գրգռուիր, այլ կը գծէ այնպէս ինչպէս որ է, առանց թեթեւացումի ո՛չ ալ խոշորցնելով, առանց նոյն իսկ զայն դատելու հով մը առնելու: Երբեք գանց չըներ նկարագիրներու բազմազանութիւնը. անկողմնակալ կորովամտութեամբ մը լաւն ու յոռին կը չափակշռէ: Իրենը չէ յանցանքը եթէ մէկը կը յաղթանակէ միւսին վրայ եւ կամ եթէ ողորմելի տափակութեան մը մէջ կը համակշռեն անոնք: Հրէշտակայինէն չի խուսափիր, բայց չի փնտռեր ալ. հասարակը, տաղտկալին իսկ կը բաւէ անոր արթնամտութեան ճարակ տալու:

Բանաստեղծի փորձութիւններ ունեցած է. գեղեցիկին սեւեռուն գաղափարը չի զատուիր անկէ եւ երկրին սքանչելիքներուն ու շնորհներուն համար տածած իր ջերմ զգացումին մէջ կը մատնուի. ճաշակի մաքրութիւնը՝ Մոբասանի մէջ, ոգեղէնին համար ունեցած անողոք արհամարհանքին կը համեմատի, մանաւանդ բարքերու մէջ:

Ժամանակակից վէպի ձգտումներուն յարուցած գրական գեղեցկագիտութեան խնդրոյն էն ընդարձակ լուծումը՝ թերեւս Մոբասանի երկերուն մէջ փնտռել աւելի կը պատշաճի:

Վիպագիրը իրաւունք ունի՞ ամէն բան ըսելու յանուն արուեստին: Բարքերու հրապարակաւ անդամահերձութիւնը՝ իր առարկայովը՝ անդամազննութեան դասընթացքի մը պէս ու միեւնոյն աստիճանով, առ հարկի մաքուր է կրնա՞նք ըսել: Պատասխանը առաջին տեսութեամբ երեւցածին չափ դիւրին չէ:

Վէպի ընթերցողներուն հետաքրքրութիւնը՝ բժշկութեան ուսանողներու հետաքրքրութեան պէս չէ. յայտնապէս հեռու է համակ իմացական ըլլալէ: Երբոր վիպագիր մը կը նկարագրէ ո՛ եւ է իր մը՝ բարոյական կամ ֆիզիքական, բնականաբար կը ձգնի հնար եղածին չափ անոր անթերի մէկ պատկերը կամ գաղափարը թելադրելու: Այսօր, այս խղճամիտ հաւատարմութիւնը նոյն իսկ նուիրական՝ գրեթէ քրմական յատկանիշ մը ստացած է, եւ գրական երկին ամբողջ գեղեցկութիւնը հոն կը կայանայ գոգցես այլեւս:

Նկարագրել ինչ որ ալ ըլլայ կոշտ իրականութեամբ մը եւ մինակ այդ ճշգրտութեանը վրայ հիացում գրաւել, ահա՛, կարծեմ էն յառաջացած դպրոցին իտէալը: Բայց գրագէտին մեծ արուեստին գնահատութեան այս հարկը ընծայելով հանդերձ, կը հարցնեմ թէ յաճախ ընտրեալ ընթերցողներուն փափկութիւնը չի՞ վիրաւորուիր անով: Եթէ նկարագրուած իրը՝ գարշելի է, օրինակի համար եթէ՝ աղտոտ մոլութիւն մըն է կամ զազրութիւն մը, խղճամիտ նկարագրութիւն մը՝ հաւասարապէս հիացումի հաճոյքն ու գարշանքի նողկանքը միասին պիտի պատճառէ, երկու հակառակ տպաւորութիւններու ձախող բաղխումն մը յառաջ բերելով:

Եւ ամեն ի՛նչ լաւ կշռելով, դարձեալ հոն ալ անպատեհութիւն մը կայ, վասնզի մէկը կրնայ բաւական զօրաւոր ըլլալ եւ միւսը գէլ: Դժբաղդաբար դեռ սոսկալին կայ, վասն զի վախնալու է որ ընթերցողներու մեծ մասին քով նկարը նուազ չի գգուէր վարպետութեամբ շարագրուած ճիշդ բառերու ճաշակը քան մարդկային էութեան մէջ մշտակայ անասնութիւնը, անասնութիւն կամ չնական, կամ ծածկամիտ, կամ նոյն իսկ անգիտակից:

Արդարեւ շատ բան պէտք է որ մարդկային արժանապատուութեան զգացումին ընկերանայ, յաճախ գրական ողջմտութիւնն ալ: Միեւնոյն ատեն, իր անըստգիւտ մտադրութեանց հակառակ՝ գրագէտին վրայ պատասխանատուութիւն մը կը ծանրանայ եթէ ո՛չ մատենագրութեան օրէնքներուն առջեւ, գէթ ժողովուրդներու մէջ կեանքի պայքարի օրէնքներուն առջեւ, վասն զի բարոյական է՛ն զօրաւոր առողջութեան վիճակն է միտ առաւելութիւնը: Անտարակոյս, արուեստն ու բարոյականը որոշ վարդապետութիւններ ունին, բայց վերջապէս՝ ուզենք չուզենք բնակակից են անոնք եւ պարտք կը ծանրանայ վիպագրին վրայ, եթէ քիչիկ մը կը շահագրգռուի իր երկրին գիրքովը, միմիայն տգեղութիւնները չպարզելու եւ չնպաստելու՝ ըլլայ իսկ անկամ, ազգային ջլատութեան ապականուած բնազդներու հետ խաղալով:

Իր գործին՝ ընկերական ազդեցութեանը մասին հոգ ունենայ կամ ո՛չ, Մոբասան՝ իր ազատ եւ ո եւ է կերպով ո՛չ հետաքրքրութեան խանգարումին, ո՛չ ալ կեղծ ամօթի համար բնա՛ւ հաճոյակատար չեղող տաղանդին կորովովը իսկ՝ իրապէս կը ներկայացնէ ֆրանսական հանճարը իր բովանդակ առնական վայելչութեանը մէջ:

ՍԻՒԼԼԻ ԲՐԻՒՏՕՄ

Թարգմ. Ա. Մ. ԿԷՆՃԵԱՆ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԳԻՒՂ ՄԸ

ԿՌՈՄ

Տրապիզոնէն մէկ ու կէս օր, իսկ Կիւմիւշխանէէն վեց ժամուան ճանապարհ հեռու է Կռոմ. բացառապէս Յունական գիւղ մը, 1000 տունէն աւելի, որ Տրապիզոնցի Յոյներուն շատին ծննդավայրն է, հետեւաբար եւ անոնց սիրելի վայր մը, իբրեւ ամարանոց այնքա՛ն յարգի, զով ու առողջարար տեղ մը:

Ծովէն մօտ 2000 մեդր բարձր դիրք մը ունի, ձորի մը բլուրներուն վրայ շինուած, տուները մեծ մասամբ երդիքաւոր հողածեփ շէնքեր են, կան նաեւ բաւական գեղեցիկ կղմինտրաւոր տուներ: Ամբողջ Կռոմը թաղերու բաժնուած է, քսան թաղէն աւելի, որոնց ամէնքն ալ իրենց յատուկ անունները ունին, զորս իբրեւ հետաքրքրական անուններ կ'ուզեմ հոս թուել. Մանճանտօն, Աչիթինօս, Շամանանտօն, Ֆրականտօն, Ուլիմէնա, Սառանտօն, Ցախմանանտօն, Իմէրա Նանաք, Լօռիա, Մոխարա, Ռուսդաազանտօն, Ցռաքա, Պառգին, Նիքաս, Զէմպէրաքեա, Ստեֆանանտօն, Պայրամանտօն եւ ուրիշ շատ մը Անտօններ: Ամէն թաղ իրեն յատուկ քարաշէն եկեղեցին ունի, ունի նաեւ մէկ քանի մանր մունր դպրոցներ, սակայն կեդրոնը կայ նորաշէն գեղեցիկ դպրոց մը որ ամբողջ Կռոմինն է հաւասարապէս:

Կռոմ այնքան յարգ ունեցեր է անոր համար որ, օդը շատ զով է ու առողջարար. Կռոմէն դուրս լեռներու վրայ ամբողջ եայլաներ են, ուր կը բերեն ամառը խաշները իբրեւ արօտատեղիներ, ուր մէգն ու անձրեւը անպակաս են միշտ. իսկ Կռոմ ասոնց հակառակն է. իր շրջակայ բարձունքները մշուշով կը ծածկուին, իսկ վարը՝ ձորին մէջ՝ Կռոմ կապոյտ ու պարզ երկինքով կը ժպտի կարծես: Ամբողջ ամառուան եղանակին մէջ հոս անձրեւ շատ քիչ կու գայ, հազիւ 3-4 անգամ, եկած ատենն ալ շատ անգամ ձիւն ու կարկուտ կու գայ:

Ահա անձրեւի նուազութիւնն է որ Կռոմի այսպէս առանձնայատուկ կլիմայմը տուեր է, որով Տրապիզոնի Յոյները, մանաւանդ հարուստ դասակարգը հոն կը փութայ անցընել ամառուան ամիսները, հակառակ ապրուստի մասին Կռոմի ունեցած անյարմարութիւններուն: Օդին հետ ջուրն ալ հիանալի է, այնքա՛ն պաղ է որ, մէկ գաւաթ իսկ դժուար կ'ըլլայ խմել:

Գարունը հիանալի է, ամբողջ շրջակայ լեռները թաւ կանաչներով կ'երեւան, որոնց մէջ անթիւ գոյնզգոյն ծաղիկներու տեսակներ մարդուն զարմանքը կը շարժեն, հոն վայրենի վիճակի մէջ այնքա՛ն գեղեցիկ ծաղիկներ տեսայ, որոնք քաղաքը՝ պարտէզներու մէջ՝ մեծ խնամքով իսկ յառաջ չեն գար: Կռոմի յատուկ ծաղիկներն են դեղին եւ կարմիր անթառամները, որոնք Կռոմէն դուրս մեր կողմերը չեն բուսնիր. յետոյ կլոր ոզնիի նման փուշ մը կայ զազ անունով որ նոյնպէս անթառամ ճերմակ ծաղիկ մը կը բանայ. ասոնցմէ աւելի գեղեցիկ Կռոմին շրջակայ ժայռերուն վրայ (տեղացիները Կասկառ կ'ըսեն այս ժայռերուն, որ հայերէն Կառկառ բառին կը համապատասխանէ) խոտ մը կը բուսնի որ չորնալով մետաքսանման բան մը կը դառնայ. այդ խոտը հաւաքելով ժայռերուն վրայէն քաղաք կը տանինք իբրեւ Կռոմի յատուկ բան մը, ուրկէ Մարզուանի ու Ամասիոյ կողմերն ալ տեսած ըլլալս կը յիշեմ: Այս ծաղիկներուն մէջ աւելի զարմանալին եւրոպական բանսէն ու անմոռուկն է, զորս մենք կը կարծէինք թէ միայն պարտէզներու մէջ կը բուսնին, մինչդեռ հոս լեռներուն վրայ մեծ առատութեամբ ու գոյնզգոյն տեսակներով կը գտնուին:

Սակայն Յունիսին հետ Կռոմին ամէն հրապոյրներն ալ կը կորսուին, առաջուան կանանչ մարգերուն ու գոյնզգոյն ծաղիկներուն տեղ ամէն կողմ չոր ու լերկ ժայռեր են որ կ'երեւան. արեւը այնպէս կիզիչ է այս ժայռերուն վրայ որ մարդուս դէմքն ու ձեռքերը կը սեւնան ու կը կլեպին. ամէն բան չորցած է, խոտեր, ծաղիկներ. բուն Կռոմցիները առանձնայատուկ դէմք մը ունին, բոլորն ալ գրեթէ նիհար, բայց կարմիր ու առողջ դէմքերով. արդէն այդ տեղերու զով օդը մարդը չի գիրցներ այլ կ'ուժովցնէ:

Տեղացիները ըլլալով քաղաքացիի ու գեղացիի խառնուրդ, երկուքին ալ բարքերը իրենց մէջ միացուցած՝ խառնուրդ բան մը դարձեր են, խառնուրդ մը որ լաւ գոյներով չերեւար սակայն. վերջին ծայր մոլեռանդութեան հետ մէկ տեղ, ծակ աչք մարդիկ են տեղացիները:

Ինչպէս ըսի վերջին ծայր մոլեռանդներ են. ամէն թաղի մէջ եկեղեցի ունենալով հանդերձ, լեռներու ծայրերը, ժայռերու մէջ, քանի մը քարով մէյմէկ պզտիկ քարայրներ շինած ու անոնց ալ եկեղեցի անունը տուած են, եւ ասոնց ամէն մէկին ալ մէյմէկ սուրբի տօն յատկացնելով տօնախմբութիւններ հաստատած են: Կ'արժէ տեսնել այդ օրերը. ամբողջ Կռոմցին, քաղաքացին թէ գեղացին կ'երթան այդ Տէօրնէխները (ուխտատեղիները), ոմանք ձիով, շատերը ոտքով: Կրօնքի անուան տակ ալ կը սկսին խրախճանութիւնները. ոգելից ըմպելին մեծ դեր կը կատարէ հոն. մաստիգան՝ Կռոմցիին հոգին է. ալ կը խմեն, կը պոռան ու կը պարեն. ասոնց վրայ աւելցուր՝ լուսավառութիւններ, որոնք Կռոմցիին սիրական բաներէն մէկն են: Ու գինովնալով ամենախայտառակ կերպով, կռիւներն ալ սովորական կը դառնան, նոյն իսկ իրար զարնելու աստիճան:

Հայեր ալ շատ քիչ թուով երբեմն կու գան հոս ամառը անցընելու. այս տարի երկու տուներ կան, որոնցմէ մէկն ալ մենք ենք: Յոյները հոս կը զուարճանան, իսկ մենք կը ձանձրանանք, այնպէս որ եթէ ստիպուած չըլլայինք հոս մնալ մեր առողջութեան համար, վայրկեան մը իսկ չպիտի կենայինք. շուրջը

—)(2)(—

ՔՆՆԱԴԱՏԱԿԱՆԻ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Սէթի Ա.ի Եթովպական արշաւանքը մերժած էր Ա. քննադատականին մէջ. առաջին պատասխանիս վերջ, ուր հաստատած էի նշանաւոր պատմաբաններու վկայութեամբ եւ արձանագրութեան յիշատակութեամբ թէ՝ այդ արշաւանքը պատմական իրողութիւն մըն է. այս անգամ միայն կ'ըսէ. «Սէթի Ա.ի Եթովպական արշաւանքներու մասին որոշ բան մը չէ գրած Մասբերօ:» Այս խօսքին, ինչպէս եւ միւս մասերէն դատելով՝ իր քննադատութեան հիմն ու եղանակը կը թուին ըլլալ հետեւեալները. Ա.—Ո՛ եւ է պատմաբան որ միաբան չէ Մասբերոյի հետ, կը սխալի: Բ.—Ո՛ եւ է դէպք զոր Մասբերօ չէ յիշած, պատմական հիմ չունի. զոր օր. «Սէթի Ա. Եթովպիա արշաւած չէ,» որովհետեւ Մասբերօ գրած չէ այդ արշաւանաց մասին:» Արդարեւ տարօրինա՛կ եղանակ քննադատութեան:

Գ.—Ըսած էր. «Ռամսէս Բ.ի արշաւանքները մինչեւ Ինդոս եւ Թրակիա յունական անճիշդ աւանդավէպերէն համարելու է:» — Ա. պատասխանիս մէջ այս խնդրոյն վրայ խօսելով ցոյց տուած էի թէ՝ հաւանական է որ Ռամսէս Ա. արշաւած ըլլայ դէպ ի Ինդոս եւ Թրակիա: Պէտք է խոստովանիլ սակայն թէ՝ այս կէտը դեռ խնդրական է, ուստի լաւ համարեցի յունաւանդ արշաւանաց յիշատակը պահել, մինչեւ որ, եթէ այս արշաւանքը արդարեւ անճիշդ աւանդավէպ մըն է, նորագոյն քննութիւններ հերքեն զայն բոլորովին:

Գ. Պ. Շահինեան Եգիպտական կրօնքին Աստուածային միութեան գաղափարը խնդրոյ առարկայ ըրած է. ահա կարեւոր հարց մը, ուստի կ'արժէ վրան գրել. պիտի ջանամ Պ. քննադատին այս խնդրոյն վրայ բոլոր գրածները վերլուծել եւ ապա պատասխանել իւրաքանչիւր կէտի:

Ա.—Ըսած է. Եգիպտացւոց կրօնքին Աստուածային միութեան գաղափարը տարբեր էր Եբրայական միաստուածեան գաղափարէն, այսինքն Միաստուածութիւն էր: — Առաջին պատասխանիս մէջ նշանաւոր պատմաբաններու (*) վկայութեամբ ցոյց տուի որ Եգիպտական նախկին կրօնքը միաստուածեան էր: Այս անգամ կը ձեռնարկեմ քննել խնդիրը աւելի մանրամասնօրէն:

Renouf՝ որ մեծ հեղինակութիւն ճանչցուած է եգիպտ. կրօնքին վերաբերեալ խնդիրներուն մէջ, կ'ըսէ. «Վաւերական յիշատակագրեր կը հաստատեն անվիճելի կերպով թէ՝ նոյն աստուածը յաճախ ծանօթ է բազմաթիւ անուններով. Ռա չաստուած՝ Պիպան-էլ-Մօլուքի արքայական շիրմի մը վրայ գտնուած արձանագրութեան մէջ 75 տարբեր անուններով կոչուած է: Մեռելոց գիրքը գլուխ մը ունի որ բոլորովին Օսիրիսի անուններէն կը բաղկանայ: Վերջապէս բազմաթիւ հոյակապ հեղինակներու հաստատ համոզումն է որ եգիպտական կրօնքը էապէս միաստուածեան էր, եւ թէ չաստուածներու բազմութիւնը ընծայելի է գերագոյն Աստուծոյ պաշտօններուն, ստորոգելիքներուն անձնաւորման (The Religion of the Anc. Egypt. P. 90):

M. Em. Rongé՝ նոյնպէս ծանօթ հեղինակ մը Եգիպտացւոց կրօնական տարբերու մէջ, հաստատելէ վերջ թէ՝ կրօնքը միաստուածեան է, սակայն կը բացատրէ անոր բազմաստուածեան երեւոյթը. «Եգիպտոս՝ զոր Մենէս իր իշխանութեան տակ միացուց, nomներու բաժնուած էր, որոց իւրաքանչիւրը ունէր մայրաքաղաք մը. երկրին այս մասերուն իւրաքանչիւրը ունէր իր գլխաւոր չաստուածը մասնաւոր անունով. բայց միշտ նոյն վարդապետութիւնն է որ վերստին կ'երեւայ տարբեր անուններու տակ, միակ եւ գերագոյն Աստուծոյ գաղափարը՝ որ կը տիրէ ամէն տեղ եւ միշտ (*):»

Renouf մանրազնին ուսումնասիրութեան առարկայ ըրած է եգիպտ. Նուդար բառը որ Աստուած թարգմանուած է. ներկայացնեմ միայն անոր մանրակրկիտ քննութեան արդիւնքը: Նուդար ձեւափոխուելով եղած էր Նոնդար, ձեւ մը՝ զոր առաջին անգամ Մասբերօ գտաւ արքայական շիրմի մը վրայ գտնուած արձանագրութիւններէն (այս գիւտը՝ որ օգնեց Նոմդի բառին ծագումը հաստատելու, գիտնականներուն ուշադրութիւնը չգրաւեց այն ժամանակ), Նունդար՝ լեզուաբանական ծանօթ օրէնքի մը համաձայն, համեմատաբար արդի Նոմդի ձեւին հետ նոյնն է եւ կը նշանակէ զօրութիւն(**):

Բդահհոդէբի առածները, Լէյդընի, Ս. Բեդերսպուրկի եւ Լուվրի պապիրոսները կը հաստատեն թէ՝ Եգիպտացիք իրենց պատմութեան ամէնէն հին, ինչպէս եւ ամէնէն վերջին ժամանակամիջոցներուն մէջ եզակի թուով կը խօսէին Նուդարի վրայ (p. 100):

Պ. Շահինեան կարծես զգալով որ խախուտ է հիմը որուն վրայ կ'ուզէ հաստատել իր ըսածը, կ'անցնի ուրիշ կէտի մը:

Բ.—Այո՛, կ'ըսէ, չաստուածներուն անունները ստորոգելիներ էին, այսու հանդերձ այս գաղափարը լոկ գիտնական քուրմերու դասակարգը ըմբռնած է. անդին կար ռամիկ խուժանը, որ բազմաստուածեան էր իրօք: — Դեռ կարելի չէ եղած գտնել ո՛ եւ է վկայութիւն մը հաստատելու համար որ քուրմերուն ծանօթ վարդապետութիւն մը կար, բոլորովին տարբեր ռամկին հաւատքէն (Renouf p. 226):

Դարձեալ՝ Պ. Շահինեան իրարու հետ կը շփոթէ աս երկու բոլորովին տարբեր խնդիրները, — եգիպտ. կրօնքին վարդապետութիւնը ըստ ինքեան եւ ռամկին ըմբռնումը այդ վարդապետութեան:

Եգիպտ. նախկին կրօնքը միաստուածեան էր, ինչպէս ապացուցուեցաւ. ռամիկը կրնայ սխալ ըմբռնել զայն, եւ ի՛նչ դժուար եւ սխալ քայլ՝ ազգի մը կրօնքին բնութիւնը ստուգել ռամկին ըմբռնումէն: Միջին դարուն՝ արեւմուտքի ռամիկ դասուն կրօնական ըմբռնումները որքա՛ն տարբեր էին Նոր Կտակարանի մէջ պարզուած վարդապետութենէն. հա՞րկ էր հետեւցնել այս իրողութենէն թէ Արեւմուտքի մէջ երկու տարբեր կրօնքներ կային, ինչպէս Պ. քննադատը հետեւցուցած է եգիպտ. քուրմերուն եւ ռամկի մասին: Տգէտ ռամիկը միշտ ցոյց տուած է զօրաւոր միտում մը դէպ ի symbolismeը. այս միտումը պատճառ եղած է որ ռամիկը նիւթականացնէ կրօնքը, եւ սխալ ըմբռնէ՝ իր տգիտութեամբ՝ կրօնքին բարձր խորհուրդները եւ Աստուծոյ ստորոգելիքները եւ անոնց նշանակները նկատէ տարբեր եւ ուրոյն չաստուածներ եւ այսպէս իյնալ բազմաստուածութեան մէջ:

Մ. Գ. ԾԱԼԵԱՆ

(Շարունակելի)

(*) Sir G. Wilkinsoon's Ancient Egyptiean's vol. P. 476. Lenormant, Manuel d'hést. Anci. de l'orient, vol. A. P. 522. Endeworth's entellectual system P. 308. Rawinson's hist. of Egypt vol. A. P. 314—315 եւ այլն:

(*) Conférance sur le religion des anciens Egyptiens:

(**) Հետաքրքրական է գիտել թէ՝ Էլ Պրահման ալ զօրութիւն կը նշանակէին:

ամէն կողմ Ցոյներ որոնք Թուրքերէն իսկ չեն գիտեր։

Պտոյտի տեղերը սակայն չեն որ կը պակսին այս տեղ. Ցոյները խումբ խումբ 10-20 ձիաւոր այր ու կին միշտ կ'երթան շրջակայ լեռները պտոյտի՝ Եայլաներն ու պաղ ջուրի ակունքները անոնց համար մէյմէկ զուարճութեան տեղեր են։ Իսկ ասոնց մէջ ամենագեղեցիկ տեղը, Այլի Բաւէլի լիճն է զոր ես ալ բաղդ ունեցայ տեսնելու, և զոր կը խոստանամ յաջորդ անգամ զատ յօդուածով մը նկարագրել։ ԱՒԵՏԻՍ

Քաղաքական Լուրեր

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐԸ

Ֆոն Պիւլովի ծանուցագիրը եւ Տէրութիւնները.—Թէ ի՛նչ կ'ըսուի Պերլինի մէջ.—Գերմանիոյ տեսութեանց ըպաստաւոր փաստեր.—Անգլիոյ հաւանութիւնը եւ պահանջումները։

Պերլին, 19 սեպտ.—Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարին ծանուցագրին բնականաբար տակաւին բացարձակ պատասխան մը չէ ստացուած, բայց այդ ծանուցագիրը երկուշաբթի ղրկուած ըլլալով Տէրութիւններուն, դեռ հազիւ դահլիճները տեղեկացած են անոր պարունակութեանը։ Պէրլինէն կը հեռագրեն Քէօլնիշէ Ցայթունկի թէ ընդհանուր կարծիքի մը նայելով Տէրութիւնները կատարեալ բարեացակամութեամբ պիտի քննեն Գերմանիոյ առաջարկութիւնը։ Շանկայի մէջ վերջերս Լի-Հունկ-Չանկի գործածած լեզուն աւելի պիտի փութացնէ Տէրութեանց հաւանութիւնը՝ Գերմանիոյ ծրագրին։ Ի մէջ այլոց նենգամիտ փոխարքան ըսեր է որ ինք լաւ կը ճանչնայ ճշմարիտ յանցաւորները, բայց լեզուն պիտի քաշէ՝ տէրութեանց վրէժխնդրութեանը պատճառ չտալու համար։ Լի-Հունկ-Չանկ այդպէս վարուելով պարզապէս կը համակերպի չինական աւանդութեանց, օրինակի համար 1860ին, երբ կարգ մը անձեր մանտարինի հագուստով գլխատուեցան իբրև հեղինակ նոյն ատենի մարդասպանութեանց։ Կը կարծուի որ եթէ Տէրութիւնները՝ բուն իսկ յանցաւոր պաշտօնեաները պատժելու համար կտրուկ ընթացք մը չունենան, Չինացիները, ամէնէն վերէն մինչեւ ստորին Պոքսըրը, պիտի համոզուին թէ յաղթած են մոլոր փչել դաշնակից տէրութեանց աչքին և թէ պիտի կրնան վերսկսիլ իրենց գարշելի գործը՝ միջազգային զինուորները ետ քաշուելուն պէս։ Արեւմտեան Եւրոպայի լրագիրներուն կողմէ ֆոն Պիւլով կոմսին ծանուցագրին եղած ընդունելութիւնը շատ գոհացուցիչ կը նկատուի։ Գերման մամուլը, գրեթէ առանց բացառութեան, կը հաւանի այդ ծանուցագրին և այնպէս կը նկատէ թէ պիտի կրնայ վերջ մը տալ՝ տէրութեանց վարանոտ ու տարտամ վիճակին, որ սկըսած է երեւան գալ։ Պերլինէր Նախրիխտեն կը կասկածի թէ Լի-Հունկ-Չանկի մեքենայութիւնները մինչեւ մէկ աստիճան քաջալերուած ըլլան Տէրութեանց ոմանց կողմէ։ Վոսիշէ Ցայթունկ կը կարծէ թէ Ճափոնի մէջ բնազդական ըսելու աստիճան զգացում մը կը տիրէ, որուն համաձայն կ'ուզուի որ խնամակալուհիին նըկատմամբ աւելի մեղմ միջոցներ ձեռք առնուին։

Լոնտոն, 19 սեպտ.— Ֆոն Պիւլովի ծանուցագիրը ոչ միայն ամենամեծ նըպաստաւոր ընդունելութիւն մը գտաւ անգլիական մամուլին կողմէ, այլ նաեւ տեսակ մը սփոփում պատճառեց Լոնտոնի քաղաքական ու դիւանագիտական ակումբներուն մէջ։ Օրագրող և դիւանագէտ կը գովեն այդ ծանուցագրին թէ՛ ձեւը և միտքը։ Այդ հաւանութիւնը բոլորովին միաձայնութեամբ կը յայտնուի, և մինչեւ հիմա ո և է հակառակ կարծիք յայտնուած չէ։ Քանի մը լրագիրներ՝ գոհունակութիւն յայտնելու առթիւ՝ մինչեւ իսկ առաջ կ'երթան իբրեւ բանագող ամբաստանելու Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարը և կ'ըսեն թէ ֆոն Պիւլով արդէն գործերուն մէջ Անգլիոյ քաղաքականութեան հիմնական սկզբունքները իրացուցած է։ Ամէն պարագայի մէջ, ինչ որ ալ ըլլայ պէտք է վստահ ըլլալ որ Լոնտոնէ ո և է ընդդիմութիւն պիտի չըլլայ Պէրլինի առաջարկութեան։ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը, ֆոն Պիւլովի ներկայացուցած յանցաւորներու անուանց ցանկին մէջ յապաւումներ չընելէ զատ, յաւելումներ ալ պիտի ընէ։ Ստոյգ աղբիւրէ առնուած տեղեկութեան մը համաձայն, Անգլիա պիտի պահանջէ հեռացնել խնամակալուհին. իսկ խստիւ պատժել Թուան իշխանը, հիւսիսային Չինու բանակներուն հրամանատարը՝ Եունկ-Լու, Քան-Սուի զինուորներուն հրամանատարը՝ Թունկ-Ու Սի-Անկ, Շան-Թունկի կառավարիչը՝ Եու-Հսիէն, դեսպանատան վրայ յարձակող զինուորներուն հրամանատարը՝ Լի-Բինկ-Հէնկ և Պոքսըրներու գլխաւոր պետերը՝ Քանկ-Եի ու Չաօ-Չու-Չիաօ։ Ասոնց բոլորին համար մահու պատիժ կը պահանջուի Լոնտոնի մէջ։ Աքսորման և աստիճանազրկութեան զանազան պատիժներ կը պահանջուին՝ Պոքսըրներու շարժումին կարեւոր մասնակցութիւն մը ունեցող փոխարքաներուն և մանտարիններուն համար։ Անգլիոյ լրագիրները կը յանձնարարեն նաև զգուշանալ չինական պաշտօնատարներու կարծեցեալ անձնասպանութիւններէն, վասն զի կրնայ ըլլալ որ վաղը օրին մէկը վերակենդանանան։

ԼԻԱՆԿ-ՀԻԱՆԿԻ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

Լոքալանձայկըր սեպտ. 19 թուականով հեռագիր մը կը հրատարակէ Շանկայէն ծանուցանող թէ Լիանկ-Հիանկի մէջ Գերմանացիներուն և Պոքսըրներուն միջեւ կատարուած ճակատամարտին վեց հազար Պոքսըրներ մասնակցեր են։ Լիանկ-Հիան Բէքինի հարաւային արեւմտեան կողմը կը գտնուի՝ 18 մղոն հեռաւորութեամբ։ Չինացի քանի մը կանոնաւոր զինուորներ կ'ընկերանային Պոքսըրներուն։ Չինացիները ունեցան 380 մեռեալ. իսկ Գերմանացիները՝ մէկ մեռեալ և հինգ վիրաւոր։ Թշնամին ցիրուեցան ընելէ ետքը, գերմանական նաւային երկու վաշտերը շարունակեցին իրենց յառաջխաղացութիւնը։

ՎԻԵՆՆԱՅԻ ՄԵՋ

Վիէննա, 19 սեպտ.—Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարին ծանուցագիրը հոս մեծ հաւանութեան արժանացաւ։ Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ կը յայտարարէ թէ Գերմանիոյ պահանջումները արդարացի են և թէ անոր ծրագիրը կը լուսաւորէ կացութիւնը զոր Չինացիները կ'աշխատին մթագնել։

ՉԻՆՈՒ ՏԵՍԱԿԷՏԸ

Ուաշինկթըն, 19 սեպտ.—Վու-Թինկ-Ֆանկ, Ուաշինկթընի չինական դեսպանը, սա կարծիքը յայտնած է Գերմանիոյ ծանուցագրին նկատմամբ.

«Գերմանիոյ ծանուցագրին առաջարկութեան նպատակը՝ սահմանել է անհամաձայնութեան առարկաներէն մէկը՝ բանակցութիւնները սկսելէն առաջ։ Չինական պատուիրակները լիազօր իշխանութիւն ունին, այնպէս որ բանակցութիւնները երբ սկսին, թէ՛ այդ և թէ միւս խնդիրները կարելի պիտի ըլլայ նկատողութեան առնել և կարգադրել։ Երկրորդ, ինչպէս գոհացում տալու է Գերմանիոյ պահանջումներուն։ Որո՞նք են յանձնուելիք յանցաւորները. մինչեւ հիմա լոկ ամբաստանութիւններով ցոյց տրուեցան. ինչ ապացոյց կայ անոնց դէմ։ Արդարութիւնը կը պահանջէ որ, ինչպէս օրէնք է Արեւմուտքի մէջ, լսուին անոնց ինքնապաշտպանութիւնները։ Գերմանիա ընդհակառակը կը պահանջէ որ ո և է նախնական քննութենէ առաջ յանձնուին։ Այդ տեսակ պահանջում մը գոհացնելու անկարելիութիւնը՝ բանակցութիւնները յապաղեցնելէ զատ ուրիշ բանի չի ծառայեր։»

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Շանկայ, 18 սեպտ.—Թոքիոյի անգլիական դեսպան Սըր Է. Ն. Սաթօու, որ յառաջիկայ շաբթու Ճափոն պիտի հասնի, անկէ Բէքին պիտի երթայ յաջորդելու Սըր Քլոտ Մաքտօնալտի որ Թոքիօ պիտի ուղեւորի տեղոյն անգլիական դեսպանութեան պաշտօնը վարելու։ Հաւանական կ'երեւայ որ դեսպանական այդ փոփոխութիւնը անհաճութիւն պատճառէ Ծայրագոյն Արեւելք բնակող Անգլիացիներուն որոնք ընդհանուր կերպով կը կարծէին թէ վերջին դէպքերը և միջազգային խնդիրներու դժուարութիւնները պիտի ստիպէին բրիտանական կառավարութիւնը՝ յանձնել Բէքինի անգլիական դեսպանութիւնը աւելի նշանաւոր դիւանագէտի մը, որ կարենայ Ծայրագոյն Արեւելքի արդի խնդիրը լուծել՝ իբրեւ ճշմարիտ պետական անձնաւորութիւն։ Անգլիոյ արտաքին գործոց Նախարարութեան այդ կէս-միջոցը սխալ մը ևս է և որ կ'աւելնայ անոնց վրայ որոնց դատապարտուած ըլլալ կ'երեւայ Անգլիոյ քաղաքականութիւնը Չինու մէջ։ Սէյմուր ծովակալը Թաքու կ'ուղեւորի։ Կը յուսացուի որ Թիէն-Ծինի մէջ հանդիպի Սըր Քլոտ Մաքտօնալտի։

ՆԱՆ-ՔԻՆԻ ՇԱՐԺՈՒՄԸ

Շանկայ, 18 սեպտ.— Տեղական աղբիւրէ առնուած լուրերու նայելով, Նանքինի մէջ օտարներու դէմ եղած շարժման մասին գործունէութիւնը կը կրկնապատկուի։ Լիու-Քուն-Եի փոխարքային ջանքերուն հակառակ, կացութիւնը շատ ծանրակշիռ է։ Նանքինի մէջ, ինչպէս նաև ամէն տեղ, յառաջդիմական և չափաւոր կուսակցութեան ընթացքը մեծ մասամբ կախում ունի այն հաստատամտութենէն, զոր դաշնակից տէրութիւնները ցոյց պիտի տան արդի խնդիրներուն կարգադրութեանը առթիւ։ Կայսերական վերջին հրամանագիրներուն մէջ Եանկ-Ծէի փոխարքաներուն զանց առնուիլը, մինչդեռ գլխաւոր Մանչուները հրաման կը ստանան իրենց պաշտօնները վերստին ձեռք անցընելու, մէկ կերպով կարելի է մեկնել, այսինքն թէ պէտք չէ մեծ յոյսեր տածել բարենորոգումներուն համար։

ՉԻՆԱՑԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՆԵՐ

Շանկայ, 18 սեպտ.—Այն շոգենաւը, ուր կը գտնուէր Լի-Հունկ-Չանկ, այսօր Չէ-Ֆուի բացէն անցաւ։ Կ'ըսուի թէ կայս. նոր հրամանագրով մը Լի-Հունկ-Չանկի, Չինկ իշխանին և Եունկ-Լուի հետ պատուիրակ կարգուած են նաեւ Նան-Քինի փոխարքայ Լիու-Քուն-Եի և Հու-Քուանկի փոխարքայ Չանկ-Չի-Թունկ։ Այս վերջին երկուքը Բէքին պիտի չերթան, այլ իրենց պաշտօնատեղիները պիտի մնան և միւս պատուիրակները ի հարկին անոնց խորհրդին պիտի դիմեն։ Այդ երկու փոխարքաները յառաջդիմական են և մինչեւ հիմա բարեկամական ընթացք մը ունեցած են օտարականներուն հանդէպ։ Հաստատապէս կը գիտցուի թէ չինացի պատուիրակները բոլորովին պիտի մերժեն խնամակալուհիին համար հեռացումէ զատ ըլլալիք ո և է առաջարկութիւն. իսկ Թուան իշխանին և միւսներուն համար առաջարկուելիք պատիժները ընդունելու տրամադիր են։

ՊՈՔՍԸՐՆԵՐՈՒ ՋՈՀԵՐԸ

Շանկայ, 18 սեպտ.— Մ. Նահանգաց հիւպատոս Պ. Կուտնօու երկու հազար հոգիէն աւելի կը հաշուէ չփոթութեանց սկիզբէն ի վեր Պոքսըրներու կողմէ սպաննուած չինացի քրիստոնեաներուն թիւը։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Ուաշինկթըն, 20 սեպտ.—Երէկ խորհրդակցութիւն մը կատարուեցաւ Սպիտակ Տան մէջ։ Ներկայ էին Նախագահ Պ. Մաք Քինլի, դատական ու պատերազմական նախարարները և արտաքին գործոց նախարարութեան օգնականները։ Կը կարծուի թէ Գերմանիոյ ծանուցագրին պատասխան մը պատրաստուած է, որով գերմանական առաջարկութիւնը կը մերժուի։

—Վիէննայի լրագիրները կ'ըսեն թէ միւս Տէրութիւնները եթէ ընդունին Գերմանիոյ առաջարկութիւնը, Մ. Նահանգաց մերժումը մեծ կարեւորութիւն մը պիտի չունենայ. նաև թէ Չինու մէջ ամերիկեան զինուորները բազմաթիւ չեն և նոյն իսկ եթէ ետ քաշուին, ազդեցութիւն մը պիտի չընեն կացութեան վրայ, և Տէրութեանց ներդաշնակութիւնը միշտ գոյութիւն պիտի ունենայ։ Վիէննական լրագիրները ամէնէն աւելի կարեւորութիւն կուտան Ռուսիոյ հաւանութեանը կամ մերժումին։ Թէեւ դեռ յայտնի չէ թէ Բեդերսպուրկի մէջ ի՛նչ տպաւորութիւն առաջ բերած է Գերմանիոյ ծանուցագիրը, սակայն ռուսական երկու լրագիրներ նպաստաւոր կերպով կը գնահատեն զայն և հաւանութիւն կը յայտնեն։

—Պէրլինի Բոսթ լրագիրը ուրբաթ օրուան իր թիւին մէջ սա կէս-պաշտօնական հրատարակութիւնը ըրած է.

«Սխալ է այն լուրը թէ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը աննպաստ կարծիք յայտնած ըլլայ գերման կառավարութեան շրջաբերական-հեռագրին։ Ուաշինկթընի դահլիճը մինչեւ հիմա ո և է որոշում չէ տուած Գերմանիոյ առաջարկութեան նկատմամբ։»

Նոյն օրը Միւնխէնէր Ալկէմայնէ Ցայթունկ ալ հետեւեալը հրատարակած է.

«Չինական գործերուն մէջ Մ. Նահանգաց ապագայ ընթացքը ընտրական նկատումներով կը բացատրուի։ Ճշմարտութիւնը այն է թէ Ուաշինկթընի կառավարութիւնը շատ բարեկամաբար ընդունած է ֆոն Պիւլով կոմսին ծանուցագիրը։»

—Պէրլինէն ուրբաթ օրուան թուականով կը հեռագրեն Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէի թէ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ, Իտալիոյ և Ֆրանսայի պատասխանները արդէն Պէրլին հասած են։ Այդ երեք Տէրութիւնները բոլորովին կ'ընդունին Գերմանիոյ առաջարկութիւնը։

Ք Ա Ն Թ Ո Ն

Հոնկ-Քոնկ, 19 սեպտ. — Քանթոնի լրագիրները խափանուելէն ի վեր, քաղաքին մէջ անստորագիր տետրակներ կը շրջաբերին. կը ծանուցանեն թէ Բէքին մէջ կը դիմադրէ օտարականներուն, թէ Տէրութիւնները կ'աշխատին ամէն կերպով հաշտութիւն ձեռք բերելու, թէ Չին է որ անոնց կը հաղորդէ իր պայմանները և կը պահանջէ որ բոլոր օտարականները ետ քաշուին, գրաւուած երկիրները վերադարձուին և մեծաքանակ հատուցում վճարուի։ Կը կարծուի թէ այդ տետրակները Չինու գրագէտ դասակարգին կողմէ կը հրատարակուին։ Փոխարքան անկարող է զանոնք շրջաբերութենէ դադրեցնելու։ Լրագիրներէն աւելի վնասակար են, վասն զի շատ տարածուած են։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Անգլիոյ խորհրդարանական ընտրութիւնները պիտի տեւեն հոկտեմբերի ամսուան ամբողջ առաջին կէսը։ Ասոր պատճառը այն է թէ երեսփոխանի մը ընտրութեան շրջաբերական-նամակները ընտրական բոլոր շրջանակներուն միեւնոյն ժամանակ չեն հասնիր, և թէ ընտրելիի մը անուանման համար, գլխաւոր պաշտօնատարներու երկու երեք օր ժամանակ կը ձգուի ընտրելեաց ցանկին ներկայացուելէն ետքը։ Քաղաքներու առաջին ընտրութիւնները պիտի կատարուին հոկտեմբեր 2էն 5 և գաւառներունը 4էն 15։ Ընտրական ճառերուն գալով, մինչեւ հիմա գիտցուածը սա է թէ ազատականներու պետ Սըր Հէնրի Քէմպպէլ Պէնըրմէն վաղը, չորեքշաբթի, Սթիրլինկի մէջ ճառ մը պիտի խօսի։ Պ. Չէմպըրլէն, գաղթային նախարարը, և Տէվընշայրի դուքսը՝ հոկտ. 3ին՝ Աւստրալիոյ դաշնակցութեան առաջին կուսակալ Հօբթոնի կոմսին տրուելիք հրաժեշտի սեղանին։ Պ. Պալֆուր ալ Սթէնտըրնտոտ-Ուիլսի մէջ։ Պահպանողական լրագիրները շատ լաւատես են և կառավարական կուսակցութեան համար 1895էն աւելի մեծամասնութիւն մը յուսալի կը գտնեն։ Սթանտըրտ կ'ըսէ թէ ընտրութիւններէն ետքը նախարարական մասնակի փոփոխութիւն մը պիտի կատարուի, որպէսզի կառավարութիւնը աւելի զօրանայ՝ ապագայ բարենորոգումներուն համար։ Լոնտոնի լրագիրները հրատարակած են Պ. Չէմպըրլէնի կողմէ իր ընտրողներուն ուղղուած նամակ մը, որով գաղթային նախարարը կ'ըսէ թէ Խորհրդարանին լուծման և նոր ընտրութեանց պատճառները պէտք է փնտռել հարաւային Ափրիկէի գործերուն մէջ։ Ծովային նախարար Պ. Կոշըն ալ, ընդհակառակը, երկու օր առաջ յայտարարեր է թէ հիմա երկրին մէջ տիրող քաղաքական անդէն օգտուելու նպատակաւ է որ Խորհրդարանը լուծուեցաւ։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Քոմաթի-Բօրթի, Ափօքայի և Հէքթոր-Սբրուիթի ճակատամարտներուն վրայ տակաւին լրացուցիչ տեղեկութիւններ չառնուեցան, որով արդիւնքը տակաւին յայտնի չէ։ Այդ ճակատամարտները թէ Անգլիացիներուն համար յաջողութիւններ եղած ըլլային, մինչեւ հիմա պիտի հրատարակուէին։ Տէլակոայի երկաթուղիին ճամբուն վրայ անգլիական բանակներուն յառաջացումը դէպ ի արեւելք կը շարունակուի առանց մեծ ընդդիմութեան մը հանդիպելու։ Բօլ Քարիւ զօրավարին զինուորները Ափօքայի արեւելեան կողմին մօտեցած են չորս մղոն չափ. միւս կողմէ Քոմաթի-Բօրթի ճակատամարտը ծանուցանող հեռագիրներէն ալ կարելի է մակաբերել թէ անգլիական զօրաբաժին մը մինչեւ հոն հասած է, բայց Բօլ Քարիւի յառաջապահները ըլլալու են. հետեւաբար չի կրնար ըսուիլ թէ Անգլիացիները ամբողջովին գրաւած են երկաթուղիի գիծը մինչեւ Քոմաթի-Բօրթ։ Այս ենթադրութիւնը կը հաստատէ այն հեռագիրը թէ Պոէրներու խումբեր տեսնուած են Հէքթոր-Սբրուիթի կայարանին մէջ՝ Քաբ-Մուիտէնի և Քոմաթի-Բօրթի միջեւ։ Նոյն հեռագիրը կը ծանուցանէ սեպտ. 18 թուականով թէ Վիլեոէն պզտիկ զօրավարը Հէքթոր-Սբրուիթէն ճամբայ ելեր է դէպ ի հիւսիս՝ երեք հազար Պոէրներով և երեսուն թընդանօթներով։ Հեռագիրը կը յարէ թէ Վիլեոէն զօրավարը կրնայ ըլլալ որ Սէլաթիէն անցնելով միանայ Տէվէթի, սակայն այս ենթադրութիւնը զարմանալի է, վասն զի նախապէս տրուած լուրերու նայելով, Տէվէթ զօրավարը Օռանժ կը գտնուի և թէ Սէլաթի Թրանսվալի հիւսիսային ծայրն է՝ Բիէթերսպուրկէն քիչ մը դէպ ի արեւելք։

—Լորտ Ռոպէրթս սեպտ. 18 թուականով հետեւեալը կը հեռագրէ Նէլսբրուիթէն.—Օլիթընի հիսարաժինը երէկ գրաւեց Նէլսբրուիթը, առանց ընդդիմութեան հանդիպելու։ Բօլ Քարիւ, արքայական անձնական զօրքերու հետ, Ափօքայէն չորս մղոն դէպ ի արեւելք կը գտնուի։ Զօրավարին թեթեւաշարժ հեծեալները ընդդիմութեան հանդիպեցան պզտիկ խումբերու կողմէ որոնք դէպ ի արեւելք ետ քաշուեցան։ Սըր Ռէտվըրս Պուլըր կը ծանուցանէ թէ իր դէմ գտնուած թշնամին մեծ մասամբ կը բաղկանայ վարձկաններէ և Բարեյուսոյ Գլուխի ապստամբներէ։ Սփրջքորի մէջ երեսուն պոէրներ անձնատուր եղեր են Սըր Ռէտվըրս Պուլըրի։ Տուկլաս գնդապետը, սեպտ. 12ին, Լիխթէնպուրկի մօտ, գրաւեր է արջառներ պարունակող տասը սայլեր։

—Քէրթաունէն կը հեռագրեն սեպտ. 19 թուականով.—Տէլակոա հասնող Պոէրները այլեւս չեն արտօնուիր Թրանսվալ վերադառնալու և Մօզինիի մէջ վար կը դրուին։ Բորթուկալի զինուորներ սահմանագլուխ կ'ուղեւորին. մասնաւոր կառախումբեր անգլիացի ու պոէր վիրաւորներ կը բերեն։

—Ֆէյլ Թէլէկրաֆ սա հեռագիրը ստացած է Լուրէնսօ-Մարքէզէն, Քրիւկէր նախագահին մեկնելուն առթիւ.—«Կարդացի պաշտօնական բնագիրը հոլանտերէն յայտարարութեան մը, զոր հրատարակած է հարաւային Ափրիկէի Հանրապետութեան կառավարութիւնը։ Քոմաթի-Բօրթէն գրուած է սեպտ. 14 թուականով։

Ահաւասիկ անոր պարունակութիւնը.

«Նկատելով որ Ն. Բարձրութեան Նախագահին մեծ տարիքը չի ներեր հետեւելու պզտիկ զօրախումբերուն և նկատելով որ գործադիր Խորհուրդը համոզուած է թէ Ն. Բարձրութեան թանկագին ծառայութիւններէն կարելի է տակաւին օգտուիլ երկրին ու ազգին օգտին համար, որոշուեցաւ որ գործադիր Խորհուրդը արտօնէ Ն. Բարձրութիւնը վեց ամսուան չափ բացակայիլ, որպէս զի Եւրոպայի այցելէ՝ ոյժ տալու այն դատին զոր հոս կը պաշտպանենք։ Ես, Շալք Պիւրկէր, անոր տեղը պիտի պաշտօնավարեմ օրէնքին տրամադրութեան համաձայն։»

—Անգլիոյ լրագիրները շատ զայրացած են Հոլանտայի այն ընթացքին համար, որով Քրիւկէր նախագահը ընդունեց իր մարտանաւերէ մէկին մէջ։ Սթանտըրտ կ'ըսէ թէ հոլանտական կառավարութիւնը, առանց Անգլիոյ հաւանութիւնը առնելու մարտանաւ մը դնելով Քրիւկէր նախագահին տրամադրութեանը տակ, յիմարութիւն մը գործած է։ Թայմզ ալ սապէս կը խօսի.—«Հոլանտայի կառավարութեան այդ ընթացքը մինչեւ հիմա նմանը չէ ունեցած։ Կըրնայինք բողոքել, բայց եթէ այդպէս վարուէինք, Պ. Քրիւկէր իբրեւ գլխաւոր պաշտօնատարը ճանչցած պիտի ըլլայինք երկրի մը զոր երկու անգամ գրաւեցինք»։

—Լորտ Ռոպէրթս սեպտ. 19 թուականով կը հեռագրէ Նէլսբրուիթէն.

«Դէպի Քոմաթի-Բօրթ նահանջող երեք հազար Պոէրներէն 700ը անցան Բորթուկալի սահմանագլուխը. միւսները զանազան ուղղութեամբ ցրուեցան։ Պոէրները քանդեցին իրենց խոշոր թնդանօթը և դաշտային ուրիշ քանի մը թընդանօթներ։ Հիմա Պոէրներու բանակէն թափառայածներու քանի մը խումբեր միայն մնացած են։»

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ ՌՈՒՍ ՍՊԱՅԻ ՄԸ

Օտեսա, 19 սեպտ.—Կոզիէթովսքի տեղակալը, երէկ, եղեռնադատ ատեանին առջեւ դատապարտուեցաւ երկու տարի Սիպերիոյ մէջ բանտարկուելու և իր աստիճանէն ու ինչքերէն զրկուելու։ Տեղակալը անցեալ յուլիսին անգլիացի աղջիկ մը սպաննած էր՝ իրեն հետ ամուսնանալ չուզելուն համար։ Ատեանը, սակայն, աղերսագիր մը ստորագրեց խնդրելով որ այդ վճիռը փոխուի երեք տարուան բանտարկութեան բերդի մը մէջ՝ առանց աստիճանազրկութեան։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Պետական Խորհուրդին անդամ անուանուեցաւ Բերայի կառավարչութեան առաջին քարտուղար Ֆէրիտ պէյ։

—Ռումէլի Պէյլէրպէյի աստիճան տըրուեցաւ պետական Խորհուրդին ելմտական ճիւղին անդամ Սայիտ փաշայի և Միւթէմազի աստիճան՝ նոյն Խորհուրդին նախնական դատարանին անդամ Քարոլիտէս էֆ.ի։ Միւթէմազի աստիճան՝ մաքսային վերատեսչութեան գրագիր Մուհիպ պէյի և Գարապաղճի Թաղապետութեան տնօրէն Հաճի Յակոբ էֆ.ի։

—Հալէպի նահանգին Պիրէճիք գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Սալհատի նախորդ գայմագամ Ապտիւլ-կանի էֆ.։

—Էնկիւրիի նահանգին հեռագրական ու թղթատարական տեսուչ անուանուեցաւ Գասըմփաշայի տեսուչ Ալի պէյ։

—Հէքքեարի գաւառին հաշուակալ անուանուեցաւ Միզանի նախկին հաշուակալ Իպրահիմ Խալիլ էֆ.։ Մալաթիոյ գաւառին հաշուակալ անուանուեցաւ Լազիստանի հաշուակալ Ատիֆ էֆ. որուն յաջորդեց Մալաթիոյ հաշուակալ Իպրահիմ էֆ.։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Այտընի նահանգին Իտարէի ժողովին անդամ Ասլանզադէ փաշայի։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ պետական Խորհուրդին նախնական դատարանին նախագահ Զիեա փաշայի և վճռաբեկ ատեանին անդամ Ալի Դալիպ պէյի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Իզմիրի առաջնակարգ վաճառականներէն աւստրիացի Պ. Ճօն Պոպօվիչի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ հելլենացի վաճառական և Իզմիր բնակող Պ. Քոնսթանթին Բարաթիմէթրոյի։

—Լիգաթի ոսկի շքադրամ՝ պետական Խորհուրդին վճռաբեկ ատեանին նախագահ Շէքիպ պէյի ու անդամ Պէշիր պէյի և զինուորական վարժարաններու տեսուչ Րիզա փաշայի։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ. — Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ Գոչհիսարի մէջ կին մը ծննդաբերութեան միջոցին մեռեր է՝ բժիշկ ու դայեակ չգտնուելուն համար, խորապէս զգածուելով հրամայեց որ ամէն կողմ պէտք եղածին չափ բժիշկ ու դայեակ ղրկուի, որպէս զի ուրիշ անգամ այդ տեսակ ցաւալի դէպքեր չպատահին։ Ն. Վեհափառութիւնը հրամայած է այդ մասին ինչ որ պէտք է ի գործ դնել և արդիւնքը մատուցանել։

«ԻՓՏԱՄ» ԵՒ ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.—Իգտամ մեծ երախտագիտութեամբ կը ծանուցանէ թէ կայս. պալատան առաջին քարտուղարութիւնը զեկուցած է թերթին արտօնատիրոջը թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Իր բարձր գոհունակութիւնը յայտնել Իգտամի ընթացքին համար։

ՀԻՃԱԶԻ երկաթուղիին շինութեան համար կատարուելիք հանգանակութեան յանձնաժողովին և գաւառներու մասնաճիւղերուն պաշտօնը գծող կանոնագիր մը հրատարակուած է՝ կայս. Իրատէով վաւերացած։ Այդ կանոնագիրը մանրամասնօրէն կը գծէ նպաստներու հաւաքման ու ծախսուելու եղանակը. նաև այդ յանձնաժողովին գործառնութեանց վրայ կատարուելիք քոնթրոլը։ Ինչպէս յայտնի է, այդ յանձնաժողովը գումարուած է Մապէյնի պաշտօնարանին մէջ։

—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց օրական վճարել այն զինուորներուն՝ որոնք պիտի ծառայեն Հիճազի երկաթուղիին գիծին շինութեանը։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՍԵՐՊԻԱ. — Կայս. Թիկնապահ Նասըր փաշա որ Սերպիոյ Տրակինա թագուհիին նուիրուած առաջին կարգի Շէֆգաթ պատուանշանը եւ Աղեքսանդր թագաւորին ուղղուած կայս. գրութիւնը յանձնելու պաշտօն ունի, [illegible] օրը, Պելկրատի դեսպան Ֆեթհի փաշայի հետ, պատուանշանը յանձներ է Տրակինա թագուհիին և կայս. գրութիւնն ալ Աղեքսանդր թագաւորին։ Այդ առթիւ բարեմաղթութիւններ եղեր են Վեհ. Սուլթանին համար։ Նոյն իրիկունը արքայական պալատան մէջ սեղան մը տրուեր է ի պատիւ Նասըր փաշայի։

ԱՆՏՐԷ ՎԼԱՏԻՄԻՐՈՎԻՉ մեծ դուքսը, Էտիրնէէն հեռագիր մը ուղղելով Վեհ. Սուլթանին, շնորհակալութիւն յայտներ է իրեն եղած ընդունելութիւններուն համար։ Էտիրնէի կուսակալութեան Թարգմանը կայարան երթալով կուսակալին անունով ողջուներ է մեծ դուքսը։

ՍԹՈՔՀՈԼՄԻ օսմ. դեսպան Շէրիֆ փաշա, սեպտ. 19ին տասերկու հոգինոց սեղան մը տուեր է ի պատիւ Սպանիոյ դեսպանին և դեսպանուհիին։ Ներկայ գտնուեր են նաև բարձրաստիճան պաշտօնատարներ և դեսպանական մարմինէն ոմանք։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքական փոխանորդը, երէկ, Սերպիոյ դեսպանատունը գնաց և Տրակինա թագուհիին ծննդեան տարեդարձին առթիւ, Տ. Կոնստանդիանոս Պատրիարքին կողմէ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ դեսպան Պ. Միհաթովիչի։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Պանքային տե չութիւնը հրատարակեց նոյն հաստա տութեան ելմտական 1314 տարուան չիւները։ Պանքային անուանական դր մագլուխը որ 1313 տարուան վր 562,206,350 ղրուշ էր, 599,438,5 բարձրացաւ, վասնզի 1314 տարուան սոյթը 37,232,228 ղրուշը դրամագլուխ վրայ աւելցած է։ Տեղչութիւնը նաև րաման տեղեկութիւններ կը հա պանքային գործառնութիւններուն վ

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ անգլիական նա բաժինէն տասերկու մարտանաւեր շաբ օրը Գավալա հասան և անկէ Մ գացին։

ԱՆԿԼԻՔԱՆ Եկեղեցւոյ երէցներէն Տօուլինկ, շաբաթ օրը այցելութիւն տա լով Յունաց Ս. Պատրիարքին, Քէնթ պըրիի արքեպիսկոպոսին կողմէ երկու հատոր գիրքեր յանձնեց, ուր նշանակու են անգլիական բոլոր եկեղեցականներու անունները. նաև Սոլզպրիի եպիսկոպո սին կողմէ անոր թեմին մայր եկեղեցի լուսանկարը։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ շերամաբուծական հաստատութեան տարեկան մրցումները տե ունեցան շաբաթ օրը նոյն քաղա քին մէջ՝ նախագահութեամբ կուսակալ Խալիլ պէյի։ Ներկայ էին Հանր. Պարտքի վարչական Խորհուրդին նախագահ Պ. Պէռ ժէ և օսմ. արժէթղթերու ներկայա ցուցիչ Համտի պէյ։ Հաստատութեան 82 շրջանաւարտները իրենց վկայականները ստացան, և օսմ. երկիրներու զանազան մասերը պիտի երթան շերամաբուծու թեամբ զբաղելու համար։ Ասոնցմէ զա տասներկու աշակերտներ ընդունեցան մէյմէկ մանրադիտակ և դրամական պար գեւներ։ Վկայականներուն բաշխումէն ետքը, Պ. Պէռժէ երկար բանախօսու թիւն մը արտասանեց՝ վեր հանելով Վեհ. Սուլթանին բարձր հովանիին տակ Հան րային Պարտքի վարչութեան ըրած ջան քերը՝ շերամաբուծութեան զարգացմա համար։

«ԺԷՕՐԺԻ»Ի ԸՆԿՂՄՈՒՄԸ.—Երէկ ծա նուցինք թէ Բաքէ Ընկերութեան Ժէօրժ շոգենաւը Մարմարայի մէջ ընկղմեր է ռուսական Ռոսթով շոգենաւին հետ ու նեցած ընդհարումին հետեւանքով։ Այ մասին առնուած նորագոյն լուրերու նա յելով ընդհարումը պատահեցաւ Կէ լիպոլուի մօտ, այն տեսակ պարագանե րու մէջ որոնք տակաւին ճշդուած չեն Ռուսական Ռոսթով շոգենաւը՝ նաւապե Վաքրէսէնսքի՝ շաբաթ օրը կէսօրէն ժա կէս ժամ ետքը Պոլսոյ նաւահանգիստէն ճամբայ ելաւ Սուրիոյ գծին համար։ Քիչ ետքը մեկնեցաւ նաև Ժէօրժ շոգենաւը՝ նաւապետ Պ. Լարէչ՝ Մարսիլիա երթա լու համար։ Երկու շոգենաւերը կէս գի շերէն ետքը իրարու հանդիպեցան Կէլի պոլուի բացերը։ Ժէօրժ զարնուե ցաւ Ռոսթովի։ Ընդհարումը այնքան սաստիկ եղաւ որ Ժէօրժ անմիջա պէս ընկղմեցաւ։ Ռուսական շոգենա ւին նաւապետը յաջողեցաւ ազատել ֆը րանսական շոգենաւին նաւաստիները ու բո լոր ուղեւորները, որոնց հետ, ինչպէս ծանուցինք, կը գտնուէր Բաքէ Ընկերու թեան Կ. Պոլսոյ գործակալ Պ. Ռըպալ ընտանիքով։ Ռոսթովի առաջակողմը վնա սուած ըլլալով պարտաւորուեցաւ երկաթ նետել Կէլիպոլուի առջեւ։ Ժէօրժի ու ղեւորները նաւամատներով Տարտանէլ տարուեցան, ուրկէ Կ. Պոլիս պիտի գա Ռուսական շոգենաւային Ընկերութիւն նաւաճիգ շոգենաւեր ղրկեց օգնելու Ռոս թովի որուն բեռցած ապրանքներուն մէկ մասը վնասուած է։ Առջի օրը մինչեւ ի րիկուն բազմաթիւ անձեր շոգենաւային երկու Ընկերութեանց գրասենեակները դիմեցին տեղեկութիւն ուզելով ուղեւոր ներու մասին, բայց, ինչպէս ծանու ցինք, բարեբաղդաբար մարդու կորուստ չէ պատահած։ Ռոսթովի ուղեւորները 170 հոգի՝ Տարտանէլ տարուեցան ուրկէ Կ. Պոլիս պիտի գան։ Ժէօրժի մէջ կը գտ նուէր նաև Օսմ. Պանքային Թարգման Ֆէրիտ պէյ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՌԱԶՄԱՓՈՐՁԵՐԸ.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն, օսմ. սպայ մը ներկայ պիտի գտնուի Շթէթինի մէջ կատարուելիք գերման բանակին ռազմա փորձերուն՝ նախագահութեամբ Վիլհէլ կայսեր։

ՀԱՄԻՏԻԷ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ. — Տղայ յատուկ Համիտիէ հիւանդանոցը ներկայ տարուան հինգ ամիսներուն 8-10,000 հի ներ ու տղաք դիմած են դարմանուելո համար։ Անցեալ տարի նոյն ամսուան միջոցի դիմողներու թիւն է 7000։ Օգոստոս ամ սուան մէջ 39 տղաք մտած են նոյն հի ւանդանոցը և 31 ալ դարմանուելէ ետքը ելած։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ.—Սերպիոյ թագաւորը փափաք յայտներ է որ Պարսից շահը մը Պելկրատ մնայ։

ՍԸՎԱՃԻ նահանգին Հաֆիք գաւ ռակին կառավարական շէնքը՝ կայս Իրատէի մը համաձայն՝ պիտի նորոգուի։

ԿՐԹԱԿԱՆ Նախարարութիւնը տեղե կութիւն ուզեց Պէրլինի օսմ. դեսպանա տունէն թէ Իտալիէ վարժարաններու մէջ երկրագործութիւն ու վաճառակա նութիւն դաս տալու մասնագէտ և ֆը րանսերէնի հմուտ ուսուցիչներ ինչ ամ սաթոշակ կը պահանջեն։

ՕՍՄ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻՆ դասախօսու թիւնները այսօր կը սկսին։ Զափագիտա կան ճիւղին մէջ օրական երկու դաս պիտի աւանդուի՝ մէկուկէսական ժամ. իսկ միւս ճիւղերուն մէջ՝ երեք դաս մէյմէկ ժամ։

ԿԱԶԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ. — Պոլ սոյ ու Գատըգիւղի կազի Ընկերութիւն ները խնդրած էին կազի գինը բարձրացնել՝ հանքածուխի սղելուն հետեւանքով։ Պետական Խորհուրդը, որուն յանձնուած էր խնդիրը, մերժողական պատասխան տուաւ, վասն զի հանքածուխին սղելուն համար Ընկերութիւնները իրաւունք չունին գինը բարձրացնելու մասին պահանջում ընելու։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՍԵՐՊԻՈՅ միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնագրին յանձնաժողովը, թէեւ երէկ պիտի գումարուէր, սակայն Սերպիոյ դեսպանը՝ Տրակինա Թագուհիին ծննդեան տարեդարձին առթիւ շնորհաւորական ընդունելութիւն կատարելուն համար բացակայ ըլլալով, նիստը շաբաթ օրուան յետաձգուեցաւ։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.— կայս. Իրատէ մը հրամայեց հինգ հարիւր ղրուշի ամսաթոշակ յատկացնել վախճանեալ տօքթ. Մէլինճէնի ընտանիքին։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ միջեւ կնքուելիք հիւպատոսական պայմանադրութեան համար օսմ. պատուիրակները ծրագիր մը պատրաստած էին որ Աթէնք ղրկուած էր։ Հելլէն կառավարութիւնը առժամաբար Աթէնք հրաւիրեց իր առաջին պատուիրակը Պ. Ստեֆանոս, որպէս զի ներկայ գտնուի այդ ծրագրին պատասխանին պատրաստութեանը։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.— Մօտերս Ռուսիայէն Խրիմ գաղթականներ պիտի գան օսմ. երկիրներու մէջ բնակութիւն հաստատելու համար։

ՍԿԻՒՊԻ կեդրոնական հրամանատար գնդապետ Հասան պէյ երէկ իրիկուն պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ԿԷԼԻՊՕԼԻՈՒԻ մէջ պատահած հրդեհէն քանի երեք խանութներ այրեցան։ Կրակը սկսաւ Պանտոմալը եղբայրներու փուռէն։

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ վարժարանին դասախօսութիւնները երէկ վերսկսան։

ՄԻՏԻԼԼԻՈՒ մէջ օդային կազ գործածելու համար արտօնութիւն ստացած Ընկերութեան ներքին կանոնագիրը վաւերացաւ ձեռնհաս պաշտօնարանին կողմէ։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդը որոշեց որ օսմ. երկիրներու մէջ իբրեւ միակ մէկ տեղէն միւսը երթալիք օսմ. հպատակներուն անցագիրները ձրիաբար տրուին։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ նկատելով որ կարգ մը մարդեր Էսկի Զաղթիէի մէջ մարդահամարի վարչութեան ճիւղին շուրջը յածելով՝ անցագիր առնելու համար դիմողները կը խաբեն, գործերնին շուտով աւարտելու պատրուակով դրամ շորթելով, արգիլեց այդ կարգի մարդերու մուտքը նոյն ճիւղին մէջ։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ Պապէյ շոգենաւը, որ վերջերս Պոլսոյ նաւահանգիստէն ճամբայ ելած էր դէպ ի Կարմիր ծով, Կիպրոսի բացերը մեքենայի խանգարում ունեցեր է։ Պապէյ 17 ժամ ծովին վրայ տատանելէ ետքը Միս կղզիին դիմացը նաւահանգիստ մը մտեր է։ Մախսուսէի վարչութիւնը շուտով ուրիշ շոգենաւ մը պիտի ղրկէ Պապէյի ուղեւորները առնելու համար։

«ՇԱՐԳԻՒ» շոգենաւին առաջին նաւապետին կինը, 18 և 8 տարեկան երկու աղջիկները, 10 տարեկան տղան, Պ. Ժէրուկանի անուն անձ մը, Պ. Ժինաքա անուն 23 տարեկան երիտասարդ մը որ Զօղրաֆիոն վարժարանը մտնելու համար Կ. Պոլիս կու գար, Պ. Բաբատոբուլօ, շոգենաւին բժիշկը իտալացի Պ. Րիթա և երկրորդ մեքենավարը՝ անգլիացի մը՝ անյայտացած են և չի գիտցուիր թէ ազատուա՞ծ են թէ խեղդուած։ Խեղդուողներուն մէջ կան Պ. Ալեքսանդր Բաբուլօ որ Հէյպէլիի առեւտրական վարժարանը մտնելու համար Կ. Պոլիս կու գար, Աղեքսանդրիացի բժիշկ 45 տարեկան Տօքթ. Հէլմիս ու տղան որոնք Կ. Պոլիս կու գային հոս բնակելու, արջառի վաճառական Պ. Սոքրաթ Ֆիլեաքօ որ Օտեսա կերթար և Շարգիի առաջին նաւապետին եղբայրը։ Պոլսէն շոգենաւ մտած ուղեւորներն են՝ Թիրբօ ընտանիքը, եօթը հոգիէ բաղկացած, Պ. Նանուլաթոս և երկու քեռորդիները՝ Քեֆալոնիայէն Բարիզի փաստաբաններէն Պ. Ռէ ու կինը, որոնք Աթէնք գացած էին հնութիւնները այցելելու, Պ. Նիքոլա Աթէլլա որ Յէսսիսէ Ընկերութեան Պիրէոսի գործակալին որդին Ալեքսանդր Բաբալոյիի կ'ընկերանար, Պ. Քլեոմէն Լազարիտէ, Աթէնքցի վաճառական, Պ. Շասիոթի՝ Զերիկոյէն, Բոթուլա ընտանիքը՝ վեց հոգի՝ Պիրէոնէն, Պ. Կինաքա՝ ուսանող՝ Բրէմբզայէն, Պ. Հէլմիս ու տղան և Պ. Պ. Զիաէս, Խօժէն Բասիոթիս ու Ծանոս և երրորդ կարգի չորս ուղեւորներ։ Եգիպտոսէն ալ տասնըհինգ ուղեւորներ կային Շարգիի մէջ։

ԽԱՍՓՈՒՂԻ հրկիզեալներուն համար կայս. պալատան ոսկերիչ Հարոնաչի էֆ.ի որդին Ժագ էֆ. առջի օրը 120 վերմակ ու 110 բարձ նուիրեց։ Ատոնք յանձնուեցան Բիրի Փաշայի Սինակոկը։ Ալիանս Իզրայէլիթի Բերայի ճիւղն ալ երեսուն ոսկի նուիրեց նոյն նպատակով։

ԹԻՎՖԻՔ ՊԷՅ, Աֆրիկեան Տրիպոլսոյ «էֆթէրտարը», որ դգափոխութեան համար Կ. Պոլիս եկած էր, երէկ իրիկուն մեռաւ։

ԻԶՄԻՐԷՆ ուրբաթ օրուան թուականով կը գրեն.— Երկուշաբթի իրիկուն հրդեհ մը ծագեցաւ ածխավաճառի մը խանութէն Հայոց թաղին մէջ։ Նոյն պահուն ելող սաստիկ հովին պատճառով կրակը տարածուելով նպարավաճառի մեծ խանութ մը և երկու փայտաշէն տուներ այրեցան։ Հինգշաբթի իրիկուն, ֆրանսական հիւանդանոցին մօտ, ուրիշ հրդեհ մը ծագելով երեք տուներ այրեցան։ Երէկ Այիւոլիթթիի փողոցին մէջ փայտաշէն վեց տուներ այրեցան։ Ընդհանուր վնասը 3000 անգլիական ոսկի է, որ մասամբ ապահովագրական Ընկերութիւններուն կը վերաբերի։ Հայոց թաղին նպարավաճառի խանութը 1000 ոսկիի ապահովագրուած էր։

ՉԱՄԻՉՆԵՐԸ.— Իզմիրէն ուրբաթ օրուան թուականով կը գրեն թէ չամիչներու հրապարակին ոգեւորութիւնը հետզհետէ կը շիջուի։ Սուլթանիէ չամիչներու օխան մինչեւ 10 ղրուշի բարձրացեր է՝ մէճիտիէն 23 ղրուշի հաշուով։ Կան ծախողներ որոնք այդ գինով ալ չեն ուզեր տալ իրենց ապրանքները։ Երկրորդ տեսակին համար 4-6 ղրշ. կու տան օխային։ Թիրայի սեւ չամիչն ալ կենդինարը 50-60 ղրուշէն 90-95ի բարձրացաւ։ Կ'երեւայ թէ գիներու սղութեան պատճառով շատ երկիրներ այդ սեւ չամիչը պիտի գործածեն տեղական սպառման համար։ Սեւ չամիչները մինչեւ հիմա գտաբաններուն մէջ կը գործածուէին։ Քանի մը տարի առաջ, Ֆրանսայի մէջ հրատարակուած օրէնքին հետեւանքով Թիրայի սեւ չամիչներուն կենդինարը մինչեւ 14 ղրուշ ինկած էր, բայց հիմա խնդրանք կայ 95 ղրուշի համար։

ԻԶՄԻՏԻ մէջ չարած գիշեր, ժամ 4ին Թահիր էֆ. անուն մարդ մը գինետան մը մէջ արբենալէ ետքը, գինեպանը կը ծեծէ. յետոյ խանութէն դուրս ելլելով փողոցին մէջ կ'իյնայ, վասն զի քալելու կարողութիւն չունէր։ Պահապաններու պետ Ալի տեսնելով Թահիր էֆ.ի վիճակը, կ'ուզէ զայն տուն տանիլ, բայց մտիկ չըներ. անկէ ոստիկանութեան պաշտօնարանը երթալով բերնին եկածը թող կու տայ և և ոստիկանութեան երրորդ գօմիսէր Մէհմէտ էֆ.ի երկու ապտակ կը զարնէ։ Թահիր էֆ. ապա անձի մը տանը առջեւ երթալով քանի մը ձեռք հրացան կը պարպէ, դուռը կը զարնէ և դըրան ձեղքէն թուղթ մը կը նետէ ներս. քիչ մը վերջը թուղթը կը գտնուի որ սպառնական խօսքեր կը պարունակէր։ Ոստիկանները զէնքի ձայնը առնելով հոն կը փութան ու կը ձերբակալեն Թահիր էֆ.ն որ օրինական հարցաքննութեան ենթարկուած է։

ԲԵՐԱՅԻ Փափազքէօփրիւի կողմը, առջի գիշերը, Սերիօ անուն որմնադիր մը, գլուխին վերքը դարմանել տալու համար տեղւոյն դեղարանը դիմեց։ Ոստիկանութիւնը իմանալով քննութիւն կատարեց և հաստատեց թէ Սերիօ տասը օր առաջ դերձակ Ալէքսիի տասը տարեկան քրոջը պատիւը բռնաբարած ըլլալով, Ալէքսէ անկէ վրէժ լուծելու նպատակով վիրաւորած էր զայն։ Ոստիկանութիւնը Ալէքսին կը փնտռէ։

ՓԼՈՐԶՈՒՄ.— Համազգային Անկելանոցին մօտերը երեք գործաւորներ Շէվգը, Ապտիւլրահման և Յովհաննէս հող փորելու ատենին հողակոյտ մը փլաւ և երեքն ալ տակը մնացին։ Յովհաննէս մեռաւ. իսկ միւսները ազատուեցան։

ՅՈՒՍԱՀԱՏ ՍԻՐԱՀԱՐԸ.— Թոփխանէի կողմը բնակող Մահմուտ անուն 22 տարեկան անձ մը անձնասպանութիւն փորձեց հետեւեալ պարագաներուն մէջ. —Պարտէզին ջրհորին մօտ գտնուած ծառէ մը չուան մը կախեց, վիզը անցուց և ջրհորին մէջ նետուեցաւ. մայրը պատուհանէն տեսնելով սկսաւ պոռալ. թաղին պահապանը հասնելով մեծ դժուարութեամբ կրցաւ զայն ազատել։ Ոստիկանութիւնը իմացաւ ու քննութեան ձեռնարկեց։ Մահմուտ պատասխանեց թէ այն կինը զոր խենթի պէս կը սիրէր, երես դարձուցած էր իրմէ. այդ պատճառով ուզած էր վերջ տալ իր կեանքին։ Յուսահատ սիրահարը, որ միշտ կ'ուլար, Ոստիկանութեան Դուռը ղրկուեցաւ՝ մտային վիճակը քննելու համար։

ԽՈՒԼԵՐՈՒՆ.— Հարուստ կին մը որուն խլութիւնը և ականջներուն բզզիւնը բժշկուած էր Նիքօլսըն հաստատութեան արհեստական թմբուկներովը, այդ հաստատութեան նուիրած է 25,000 ֆր. որպէս զի այն բոլոր խուլերը որոնք միջոց չունին յիշեալ թմբուկներէն գնելու, կարենան ձրիաբար ստանալ։ Դիմել այդ հաստատութեան Հասցէին (Institut Congcott, Gunessbry, London W)

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան և դէմքը կը տձեւցնէ։ Առանց լաւ ակռաներու, բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չի կայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չի կայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը։ —Ուրեմն խորհուրդ կու տանք ատամնացաւ անձերու դիմել Տքթ. Պառիի, միակ ատամնաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել երերուն և անորմատ ակռաները արհեստական ամենագեղեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաները պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, ևայլն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամենէն փափուկ, ամենէն ջղային անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պառիի լիովին ցաւ հանելու համար։ Արդէն իրեն դիմողը կատարելապէս ցաւ հանելէն ետքը միայն ստակը պիտի վճարէ։

Ամէն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը. Ե.) մինչեւ իրիկուան 5, Բերա, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

Ազգային Լուրեր

Բարիզի Հայոց մատուռը կ'երեւայ թէ վերջնապէս պիտի շինուի մօտերս։ Քանի մը ուսանող բարեսէր ազգայիններ, որոնք որբախնամ գործին մէջ ալ կարեւոր մասնակցութիւն մը ունեցած են, իրենք ստանձներ են մատուռին շինութեան բովանդակ ծախքը։ Հիմա յարմար գետին մը կը փնտռուի եղեր շէնքին կառուցման համար։

—Սեբաստիոյ թեմականները հանրագրութեամբ մը կը խնդրեն Պատրիարքարանէն որ քահանայագործութենէ դադրած Վահան քահանային վերստին արտօնութիւն տրուի պաշտօնավարելու։

—Կը լսենք թէ Տ. Ղեւոնդ եպիսկոպոս ձեռնարկեր է Երուսաղէմի Աթոռին պատրիարքներու պատմութիւնը պատրաստելու։

—Մշոյ նախկին տեղապահը Վարդան վարդապետ Յակոբեան կ'երեւայ թէ տակաւին ինքզինք պաշտօնի վրայ կը կարծէ. գոնէ այս ենթադրութեան յանգիլ կուտայ մեզ այն իրողութիւնը՝ զոր Մշոյ առաջն. արդի Տեղապահը, Բաբգէն Ծ. վարդապետ կը տեղեկագրէ Պատրիարքարանին.—Ինչպէս յայտնի է, ասկէ առաջ Մշոյ վանքին միաբաններէն Գասպարեան վարդապետ Կրօնական Ժողովոյ որոշմամբ Ծոփայ վանքը ղրկուած էր, կանոնական ապաշխարութեան համար։ Վարդան վարդապետ Յակոբեան այս օրերս յիշեալը ետ կանչեր է նոյն տեղէն։ Տ. Բաբգէն Ծ. Վարդապետ այս իրողութիւնը տեղեկագրելով, կը հարցնէ Պատրիարքարանէն թէ Մկրտիչ վարդապետի մեկնումը Կրօնական Ժողովոյ որոշմա՞մբ տեղի ունեցած է։ Որչափ որ կը յիշենք, Կրօնական ժողովը ատանկ որոշում մը չէ տուած. եթէ նոյն իսկ տուած ալ ըլլար, գործադրութիւնը կ'իյնար ո՛չ թէ Վարդան վարդապետի՝ որ Մշոյ մէջ սոսկ կրօնաւորի հանգամանք մը միայն ունի, այլ նոյն ինքն Տ. Բաբգէն Ծ. վարդապետին որ Վիճակին առաջն. տեղապահն է։

—Երզնկայի մէջ երեք թաղերու եկեղեցիները միացնելու կարգադրութիւն մը եղեր է, բայց Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ թաղեցիները չհաւանելով այդ կարգադրութեան, բողոքագիր մը ղրկեր են Պատրիարքարան։ Դրամի խնդիր անշուշտ։

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ՑԱՐՄԱՇ

Դպրեվանուց վարչութիւնը կը փութայ ծանուցանել Արմաշու Չարխափան Ս. Աստուածածնայ բարեպաշտ ուխտաւորաց, թէ երթեւեկութեանց դիւրութեան համար պէտք եղած միջոցները ձեռք առնուած են նախկին տարիներու նման։

Ոստիկանութեան Նախարարութիւնն ալ կարեւոր հրահանգներ տուած է իր ստորակարգելոց, որպէս զի ուխտաւորաց երթալուն և գալուն առթիւ բաւականանան կայարաններու մէջ Նայիլ անուն Օսմանիէ կամ Համիտիէ թէզքէրէները, երթեւեկութեան կարգաւորութեան հսկելու համար

Նիկոմիդիայէ մինչեւ Արմաշ ճանապարհին ապահովութիւնն ալ կատարեալ է, տեղական կառավարութեան ձեռք առած կարգադրութեանց շնորհիւ, և վանքին կողմանէ ալ յատուկ պահապաններ կարգուած են ըստ սովորութեան՝ ուխտաւորաց ընկերակցելու համար։

Նիկոմիդիոյ մէջ գտնուող վանքին գործակատարներն ալ պիտի ջանան ուխտաւորաց պէտք եղած դիւրութիւնները ցուցնել և պատրաստել։ (Կնիք)

1 Սեպտեմբեր 1900 3—4

Հեռագիր Այսօրուան

ՉԻՆՈՒ ԳՈՐԾԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 23 սեպտ.— Միջազգային զինուորները յարձակում մը կը պատրաստեն Բաօ-Թինկ Ֆուի վրայ։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Ամերիկեան դաշնիքը՝ Գերմանիոյ տուած պատասխանին մէջ՝ կ'առաջարկէ Չինու յանձնել յանցաւորները պատժելու գործը։

ԼՈՆՏՈՆ, 24 սեպտ.— Լորտ Սոլզպէրի, իր ընտրական յայտարարութեանը մէջ, չինական գործերուն կնճռոտ վիճակին ակնարկելով, կ'ըսէ թէ Անգլիոյ զինուորական կազմակերպութիւնը թերի է։

ԲԱՐԻԶ.— Ռուսիա ալ նպաստաւոր է Գերմանիոյ ծանուցագրին։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ, 23 սեպտ.— Կ'ըսուի թէ քանի մը օրէն կառավարութիւնը պիտի յայտարարէ թէ պատերազմը աւարտած է։

ԼՈՆՏՈՆ, 24 սեպտ.— Անգլիացիները, դրաւեցին Քոմաթիբօրթը։ Վիլեօէն ու Պոթա զօրավարները, իրենց թնդանօթները անգործածելի վիճակի վերածելէ ետքը, սահմանագլուխը անցան։ Տէվէթ զօրավարը անմնաս կը մնայ։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ

ՎԻԷՆՆԱ, 24 սեպտ.— Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը Ս. Ստեփաննոսի պատուանշանին մեծ խաչը նուիրեց Պարսից Շահին։

—Մուզաֆֆէրէտտին Շահը Բէշթա ուղեւորեցաւ։

ՍՈՒՏԱՆ

ԲԱՐԻԶ.— Սլատըն փաշա Սուտանի ընդհանուր քննիչ անուանուեցաւ։

ՍԵՐՊԻԱ

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Տրակինա թագուհիին ծննդեան տարեդարձը մեծ հանդէսով տօնուեցաւ։ Նիքօլիչ և Տէյուրթիչ ներման արժանացան։ Սքուբչինան հոկտեմբեր 19ին պիտի գումարուի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՍՕՖԻԱ.— Բարիզի պուլկարական գործակալ կարգուեցաւ՝ Պ. Զոլաթովիչ։

ՎԻԷՆՆԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐԷՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 21 սեպտ.— Բեքինի գերմանական դեսպան պարոն Քէթէլէրի սպանութեան առթիւ ցաւ յայտնելու համար, Չինու կողմէ մասնաւոր պաշտօնեայ մը ղրկելու մասին ո և է տեղեկութիւն չկայ տեղւոյս քաղաքական շրջանակներուն մէջ։

Լոնտոն.— Անգլիոյ դաշնիքը որոշեց դիւրութիւններ ընծայել այն ամէն առաջարկութեանց, որոնց նպատակն է կտրուկ ու ազդեցիկ ընթացք մը բռնել Չինու նկատմամբ։

Պրիւսէլ.— Քաղաքական շրջանակներու մէջ զրոյց կը պտըտի թէ Ֆրանսա կարգ մը առաջարկութիւններ ըրեր է չինական խնդրին լուծման համար։ Ա. Չինու մէջ գտնուող օտար դեսպանատանց պահակազօրքերուն թիւը աւելցնել. Բ. Թագուի բերդերը փլցնել. Գ. Ծովեզերեայ քաղաքներու մէջ պահականոցներ հաստատել. Դ. Երկաթուղիի գիծերը զինուորական գրաւման ենթարկել. Ե. Մէկ միլիոն ֆրանք տուգանք պահանջել. Զ. Յանցաւորները պատժել։

Եոքօհամա, 21 սեպտ.— Սեպտեմբեր 15ին ճաբոնական զօրքերը Հյանկ-Թունկի շրջակայքը Պոքսըրներու ջոկատի մը վրայ յարձակեր են։ Ճաբոնցիները 20 հոգիի չափ կորուստ ունին։

Լոնտոն, 21 սեպտ.— Ռիւթէր կ'իմանայ թէ Թիլի գիւղախումբը քանդելու համար Թիէն-Չինէն մաս մը զօրք պիտի ղրկուի։

Լոնտոն, 21 սեպ.— Ինչպէս յայտնի է, Չինու Կայսեր մէկ հրամանագիրը կը հրամայէր բնաջինջ ընել Պոքսըրները։ Սակէ զատ Չիլիի փոխարքան հրամայած է Բաօ-Թինկ-Ֆուի, Չին-Թինկ-Ֆուի մէջ բնակող միսիոնարները, ջոկատներու հրակողութեան տակ, Զան-Չին-Թինկի և Լուքօնքիաոյի միջազգային զօրքերուն յանձնել։

Եոքօհամա, 21 սեպտ.— Լի-Հունկ-Չանկ Թիէն-Չին հասած ատեն Չինկ Լը-խա՚ին կողմէ ընդունած է սա հեռագիրը. «Ձեր հեռագիրը առի. Տէրութեանց պաշտպանութեանը պիտի արժանանաք։ Թիէն-Չին հասնելնուդ պէս Բէքին գացէք ուղղակի։»

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 24 սեպտ.— Շանկայէն սեպտ. 23 թուականով կը հեռագրեն Ստանտարտի.— Չինու կառավարութիւնը, հակառակ օտար տէրութեանց ազդարարութեան, գերագոյն Խորհուրդին նախագահ անուանեց Թուան իշխանը, Չինու հիւսիսային զինուորներուն սպարապետ՝ Թունկ-Ֆու-Սիանկ զօրավարը և գերագոյն Խորհուրդին անդամ՝ Պոքսըրներու պետ Զուանկ իշխանը։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Շանկայէն սեպտ. 23 թուականով կը հեռագրեն Նիւ Եօրք Հէրըլտի.— Հեռագրական տնօրէն Չէնկ կը յայտարարէ թէ Թուան իշխանը մեծ քարտուղար կարգուեր է Չինու կայսեր։

—Թագուէն սեպտ 19 թուական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Բաօ-Թինկ-Ֆուի և Սու-Բինկ-Ֆուի բոլոր միսիոնարները սպաննուեր են։

ՊԵՐԼԻՆ.— Բեքինէն սեպտ. 19 թուականով ուղղուած հեռագրի մը նայելով, բոլոր դեսպանատուները տակաւին հոն կը գտնուին։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՐԷՆՍՕ-ՄԱՐՔԷԶ.— Սահմանագլուխին վրայ Բորթուգալցիներուն անձնատուր եղած Պօէրներուն թիւն է երեք հազար։ Տեղական իշխանութիւնները կը հսկեն Պօէրներուն վրայ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Լորտ Ռոպէրթս Բրէթօրիայէն կը հեռագրէ սեպտ. 24 թուականով.— Բօլ Քարիւ զօրավարը գրաւեց Քոմաթի Բօրթը. նաեւ ձեռք անցուց շատ մը վակոններ և վայրաշարժներ։ Էրասմուս հրամանատարին պզտիկ զօրախումբը Լիտնու-Ռիվըրի երկաթուղիին կայարանին վրայ յարձակեցաւ, բայց ետ մղուեցաւ։ Բէյքըրթ զօրավարը գրաւեց պզտիկ բանակետղը և բազմաթիւ արջառներ ձեռք անցուց։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ

ԲԻՇԹԱ.— Պարսից Շահը իրիկուան Բէշթա հասաւ և ընդունուեցաւ Եոսէֆ Սաւլուսթ արքիդուքսին և բոլոր Նախարարներուն կողմէ։

ԷՔՈԼ ՆԱՍԻՕՆԱԼ ՖՐԱՆՍԷԶ

ԱՂՋԿԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

ՏԻԿԻՆ ՏԸՂՕՅԻ ԵՒ ՇԱՖՆԸՐԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՄԲ

Բերա, Եէմէնճի փողոց, 35

Վարժարանին վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ Բշ. օր սեպտ. 17։ Վարժարանը կ'ընդունի գիշերօթիկ, կէս-գիշերօթիկ և ցերեկօթիկ աշակերտներ։

Արձանագրութեան և աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել վարժարան ամէն օր, ժամը 10—5, սեպտ. 6էն սկսեալ։ 5—6

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ			
Օսմ. Քօնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	24	17
Ամէնէն բարձր գին	»	24	18 1/2
Ամէնէն վար գին	»	24	16 1/2
Ռումէլի երկթ. զոց.	Ֆր.	111	50
Ամէնէն բարձր գին	»	111	75
Ամէնէն վար գին	»	111	25
ԲԱՑՈՒՄ 12 Սեպտ.			
Օսմ. Քօնսոլիտէ Սեռի Դ.	Բ. Կ.	24	14 1/2
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	111	25
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթօմ.		6	34
Պօս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ.		6	14
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	18
Թրամուէյ բաժնեթ.		6	40
» ժուիսանս		205	—
« պարտաթ.		467	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		461	—
Թրանսվալ		79	50
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	108	17 1/2
» » » չէք	»	108	20
Բարիզ » »	Ֆր.	23	12 1/2
» » » չէք	»	23	05
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	68
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	22	13
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	22
Անգլիական ոսկի	»	110	01
Բօլ էմբէրիալ	»	98	30
Քրիմից	»	5	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	07	29
Մէթալիք	»	98	—
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	63

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 24 Սեպտեմբեր			
Անգլիական Քօնսոլիտէ		98	56
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.			—
Օսմանեան Ռանթ սէռի Դ. բաց.		22	25
Օսմանեան Ռանթ սէռի Դ. զոց.		22	25
Օսմանեան Պանքա		11	50
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5%		38	50
» Մօնօբօլ		41	50
Պուլկարական 1888		83	—
Եգիպտական ունիֆիէ		104	50
Տօմինիալ		103	50
Թրանսվալ		3	25
Այտըն երկաթուղի		9	50
Փոխառութիւն		25	350
ԲԱՐԻԶ, 24 Սեպտեմբեր			
Ֆրանս. Ռանթ 3%		100	15
» » 3 1/2%		112	—
Օսմ. Քօնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	22	65
) զոց.	»	22	55
» » » Բ.		—	
« « « Գ.	»	25	75
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	537	—
Օսմանիէ	»	425	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	112	75
Օսմ. մաքսատուն	»	511	25
Օսմ. Ռէժի	»	327	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4%		494	—
Քրէտի Լիոնէ		1115	—
Իտալական Ռանթ	»	93	40
Սպանիական արտաքին	»	72	75
Եգիպտական ունիֆիէ		—	—
Թրանսվալ	»	81	75
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	150
Ֆրանքֆուրթ	»	3	
ՎԻԷՆՆԱ, 24 Սեպտեմբեր			
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	242	10
Ռումէլիի երկաթուղի	»	107	—
Օսմ. Ռէժի	»	297	—
ՊԵՐԼԻՆ 24 Սեպտեմբեր			
Ռուպլը	»	216	12
Ռումէլիի երկաթուղի	»	107	40
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	350
ՊՐԻՒՍԷԼ, 24 Սեպտեմբեր			
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		22	35
Ռումէլիի երկաթուղի		112	25

ՏՕՔԹՕՐ Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ որ տասնըհինգ տարիէ ի վեր իբր Բժիշկ, Վիրաբոյժ և Մանկաբարձ իր յաջողութեամբ գոհ ըրած էր հասարակութիւնը, վերջերս ուղեւորութիւն մը ըրած է Եւրոպան յատկապէս մօտէն ուսումնասիրելու համար արդի վիրաբուժական գործողութեանց վերջին կատարելագործեալ դրութեանց ամէն մանրամասնութիւնները (techniques), և յաջորդաբար Եւրոպայի գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ ԷՏԻՆՊՈՒՐԿԻ, ԼՈՆՏՈՆԻ, ԲԱՐԻԶԻ ԵՒ ՎԻԷՆՆԱՅԻ հիւանդանոցներուն մէջ ժամանակիս են նշանաւոր վիրաբոյժներուն կատարած գործողութիւններուն որոնց հետեւելով՝ ուսումնասիրած է, մանաւանդ կանանց ներքին գործարաններու, և որովայնի վրայ կատարուած ամէն գործողութիւնները (Laparotomie), և ատոնց համար պէտք եղած գործիքներն ալ հոգալով վերադարձած է այժմ իր բնակավայրը՝ ԻԶՄԻՏ։ Ուստի պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ պատրաստ է դարմանելու իրեն դիմող ամէն հիւանդները. կատարել ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ մարմնոյ որ և է մասին վրայ։ Կը տեղաւորէ կոտրած և խախտած (fրբf, չբfբf) ոսկորները նորագոյն մեթոտներով։ Մասնաւորապէս յանձն կ'առնէ դարմանել ԿԱՆԱՆՑ ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները՝ ժամանակիս են կատարելագործեալ կերպերովը։

Ամէն Ուրբաթ օր ձրի կը դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՋԻ ՔԹԻ և ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւնները և վիրաբուժական գործողութիւններ կը կատարէ։

486 50—100

ՏՕՔԹՕՐ ՊՐՈՒՔՆԸՐ

ԱԿՆԱԲՈՅԺ

Աչքերու ամէնէն ծանր բորբոքումները կը բժշկէ ներարկումներով (injections hypodermatique) ամէնէն նոր ընդունուած դրութեամբ և կատարեալ յաջողութեամբ։

Բժշկական խորհրդակցութիւն ամէն առաւօտ ժամը 9էն (Ը. Ե.) մինչեւ կէս օր, իր աշխատանոցին մէջ, Բերա Ասմալը Մէսճիտ փողոց թ. 44։ Փողոցին մուտքը ճիշտ մօտ է ռուսական դեսպանատան։

596 26—30

ԱԶԴ.— Հանր. Պարտքի Վարչութեան

Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը որոշած է նուազուրդով գնել 5000 ծրար սեւաբակի թուղթ և 2000 ծրար ամպալաժի թուղթ և 800 պրակ ճերմակ քարթօն, հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուած օրինակներուն համաձայն և Հանր. Պարտքի կեդրոնատեղին յանձնելի, առանց ո և է ծախքի։ Առժամեայ նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ չորեքշաբթի օրը, 13(26 սեպտ. ժամը 10 ին (Ը. Ե.) մինչեւ կէս օրէն ետքը ժամը 3։ Վերջնական նուազուրդը պիտի ըլլայ հարիւրին 3 զեղչով, առժամեայ նուազուրդին վերջանալէն մինչեւ երեք օր։ Երրորդ օրը եղած առաջարկները պիտի ընդունուին մինչեւ ժամը 3 (Ը. Ե.)։ Նուազուրդին մասնակցիլ ուզողները պարտին յիշեալ ապրանքներուն արժէքին 10 առ հարիւրը գրաւ դնել Հանրային Պարտքի վարչութեան սնտուկին մէջ։ Առաջարկները պէտք է վարչութեան մատուցուին, ընկերակցութեամբ թուղթերուն եւ քարթօններուն նմուշներուն, որոնց վրայ պէտք է առաջարկը ընողին մէկ նշանը գտնուի։ Պայմանագրութեան տետրակը այս օրուընէ սկսեալ հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուած է Հանր. Պարտքի Վարչութեան պաշտօնարանին մէջ, ժամը 10 էն (Ը. Ե.) մինչեւ կէս օրէն ետքը ժամը 3։ Տնօրէնութիւն

Կ. Պոլիս 7(20 սեպտ. 1900 4—5

⁂

Օսմ. Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ թէ թէ 1900 սեպտեմբեր 1/14էն սկսեալ հարիւրին կէս (1/2 %) տոկոս պիտի վճարուի Օսմ. Հանրային Պարտքի սակերը փոխուած արժէքաթուղթերուն թիւ 34 կտրոնին համար։ Վճարումը մինչեւ 13 փետրուար 1901 պիտի կատարուի՝ այն բոլոր քաղաքներուն մէջ որոնք նշանակուած են կտրոնին վրայ։ Այդ պայմանաժամէն ետքը Կ. Պոլսոյ մէջ միայն պիտի վճարուին։

Կ. Պոլիս 12(25 օգոստոս 1900 8—8

Կ. ԵՒ Մ. ՄԱԹԷՈՍԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Ֆրանսայի, Թուրքիոյ, Անգլիոյ, Գերմանիոյ, Իտալիոյ, Եգիպտոսի, Պուլկարիոյ և Ռումանիոյ միջեւ Յանձնակատարութեան տուն մը հիմնելով ի Բարիզ, պատիւ ունին ծանուցանել թէ յանձն կ'առնուն փոքրէն մինչ ամենաբարձր արժէքով ամէն յանձնարարութիւններ կատարել —Ոսկեայից, ըմպելեաց, զգեստեղինաց և զարդուց, հարսանեկան օժիտի, կահ կարասեաց, դեղավաճառներու և բժշկութեան դեղօրէից, գիտական և վիրաբուժական գործիքներ, գրքեր, հանդէսներ, լրագրեր, Նորաձեւութեանց տարազներ, մետաքսեղէն, բրդեղէն և բամպակեղէն, անուշահոտեղէնք, ոսկեղէն մինչեւ երկաթ հանքային առարկաներ, կաշեղէն և կօշկակարներու ապրանքներ, և ինչ ապրանք որ ուզուի գաղղիական թէ անգլիական, պատրաստ են առանց խառնուելու և կամ խաբելու առաջնակարգ վաճառատուններէ, Փապրիքներէ գնելով իրենց իսկական գներովը կատարել, և ատոնց արժէքը ո և է յարմար եղանակաւ գանձել։ Ամէն գունաւոր կամ ճերմակ օդամանգներու և մորթիներու գնումներ և վաճառումներ կը կատարեն ապահովացուցիչ միջոցներով։ Կ'առանձնեն առեւտրական տեղեկութիւններ հաղորդել առոյգ աղբիւրներէ քաղելով, նաեւ առնելիքներու գանձում, կառավարական սեղանաւորական վերաբերեալ ամէն գործեր, ուղղամտութեամբ և խիստ համեստ պայմաններով կատարել՝ ի Բարիզ այցելել փափաքողաց, ուսանողաց և ամէն դասակարգի ուղեւորաց դիւրութիւններ կ'ընծայուի։ 655 4—20

Դիմել առ

G. & M. Madthéossian Fréres
8, Rue de Croissant, Paris

ՀԱՐՍԻ ՄՈՄԵՐ

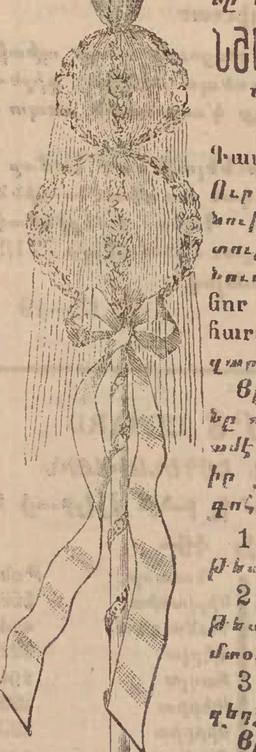

Կը փափաքի՞ք հարսանեաց փայլը աւելցնող մոմեր ունենալ։ Եթէ այո՝, ուրիշ տեղ երթալէ առաջ հաճեցէք անգամ մը այցելել

ՆՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

Մահմուտ Փաշա, Պասմաճը խանի տակ, 86

Ուր պատրաստ կը գտնուին և կը պատրաստուին մինչև հիմա տեսնուածներէն բոլորովին նոր ու սիրուն ձեւով հարսի մոմեր, վայելուչ զարդարանքով։

Յիշեալ վաճառատունը որ կրնայ մրցիլ ուրիշ ամէն խանութի հետ, իր յաճախորդները կը գոհացնէ.

1. Տեսակի ճոխութեամբ,
2. Յանձնարարութեանց փութով և խնամոտօրէն կատարուելովը,
3. Գիներու զգալի զեղչով։

Յիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ մկրտութեան հագուստներ, հարսանեկան քօղեր, կոլանքեր, սնտուկ, գլխարկի ծաղիկ, փետուր, էկրէդ, տէրէւ, պրօշ, սանքի, ֆոռչիա, բառմանդի, Ֆիշի, ֆոռաք, ևլն, որք կը վաճառուին մեծաքանակ և փոքրաքանակ անմրցելի աժան գիներով։

Դիմեցէ՛ք անգամ մը ու գոհ պիտի մնաք։ 341

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ի. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ. 1900–1901

Վարժարանիս Ի. տարեշրջանը կ'սկսի յառաջիկայ (1900) Սեպտ. 1ին. Նորեկ աշակերտաց մուտքի քննութիւններն տեղի կ'ունենան Օգոստոս 29ին և 31ին, իսկ դասերը կանոնաւորապէս կ'սկսին Սեպտ. 1ին։

Թոշակաւոր գիշերօթիկ աշակերտաց ընդունելութեան պայմաններն երկու տեսակ են.—Պէտք է վճարել

Ա. Միանուագ մուտք 3 Օսմ. լր.
Տարեթոշակ 20 » »
Արձակուրդի տուրք 1 » »
Ամէն ծախք վարժարանիս վրայ։

և կամ Բ.) Առանց մուտքի 12 օսմ. լր. տարեթոշակ, և 1 լր. արձակուրդի տուրք պայմանաւ սակայն որ աշակերտաց ծնողք հոգան զգեստի, կօշկի, սաւոնց կարկըտանքի, դասագրոց և դպրոցական այլ պիտոյից, մահճակալի, անկողնոյ, ինչպէս նաև գերօրէից ծախքը. իսկ վարժարանը կու տայ սնունդ, ուսում և կը հոգայ լուացքի, բժշկի և այլ ծախքերը։

Ցերեկեայ Թոշակաւորք պարտին վճարել 6 օսմ. ոսկի տարեթոշակ և կը ստանան ուսում և մի միայն ցերեկեայ ճաշ։

Մանրամասն տեղեկութեանց համար, ծնողք կամ պաշտպանք կրնան դիմել ի Կ. Պոլիս՝ Ազգ. Պատրիարքարանը և ի Կարին՝ վարժարանի տեսչութեան։

Յառաջիկայ տարուան համար մրցավարժ սանուց ընդունելութիւնը արդէն կատարուած ըլլալով՝ այդ մասին ո՛ և է դիմում առանց հետեւանքի պիտի մնայ։

629 13—20

ՌՈԲԵՐԴ ՔՈԼԷՃ

Սոյն Քոլէճ, հաստատեալ կայս. Բարձր Իրատէով, կազմակերպեալ է Եւրոպեան ու Ամերիկեան նոյն օրինակ հաստատութեանց նման, ունենալով նշանաւոր դասատուաց կաճառ մը որով կը կառավարուի. Նաև ընտիր և յաջողակ ուսուցիչներ Հայերէն, Պուլկարերէն, Գաղիերէն, Գերմաներէն, Յունարէն և Թրքերէն լեզուաց համար. Ունի 8000 հատորներէ բաղկացեալ երկրաբանական, հանքաբանական, կենդանաբանական և բուսաբանական հաւաքածոներ և բնագիտական, տարրաբանական, բնախօսական և այլ բազմաթիւ գործիներ։

Քոլէճին նպատակն է ժամանակիս պահանջմանց համաձայն բարձրագոյն կարգի կրթութիւն մը տալ իրեն դիմող երիտասարդաց. Նոր տնօրինութիւնք եղած են բնական գիտութեան դիւրութիւններ ընծայելու համար։

Ռոպերդ Քոլէճի մէջ աւանդեալ գրական և գիտական ուսմանց լեզուն Անգլիերէն է. սակայն իւրաքանչիւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանիլ իր մայրենի լեզուն և տոհմային պատմութիւնը։ Հայերէն լեզուի և Դպրութեան համար գծուած է ուսման կատարեալ ընթացք մը որուն պիտի հետեւի իւրաքանչիւր հայ ուսանող։

Հաստատութեան հոյակապ և քարաշէն շէնքերը կառուցուած են ի Ռումէլի Հիսար, Վոսփորի Եւրոպական կողմը, գըլխուող բարձրերուն ետեւը բլուր մը վրայ, որուն դիրքը Վոսփորի ափանց վրայ գեղեցկագոյնն և ամէնէն առողջարարը համարուած է։

Քոլէճին յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտեմբեր 15ին։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տեսչութիւնն, ի Ռումէլի Հիսար։

337 14—24

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՔՈԼԷՃ

Տնօրէն Պ. Ժիւլ Ֆոռ

Բերա, Տրօկման փողոց, Թիւ 2-4

Այս վարժարանին մէջ աշակերտները իրենց մայրենի լեզուին չափ լաւ կերպով պիտի սորվին Ֆրանսերէն։ Բոլոր դասախօսութիւնները Ֆրանսերէն լեզուով կը կատարուին։ Վարժարանին ծրագիրը համաձայն է Ֆրանս. Լիսէներու ծրագրին։ Երկու տեսակ վկայագիր կը տրուի։ Դասական և Նոր (classique et moderne)։ Ֆրանսերէնի ուսուցման համար կազմուած այս ընտիր ծրագրին մէջ ընդարձակ տեղ տրուած է Թուրքերէն, Հայերէն և Յունարէն լեզուաց ուսման։

Նոյն վարժարանին մէջ գիշերօթիկ և ցօրեկեայ, ինչպէս նաև ցօրեկուան ճաշը վարժարանին մէջ ընելու պայմանաւ աշակերտներ կ'ընդունուին։

Դասերը պիտի սկսին սեպտ. 7|20ին։

3—10

ԱՂՋԿԱՆՑ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՔՈԼԷՃ

Ցիւսկիւտար

Սոյն Քոլէճի վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ երեքշաբթի սեպտ. 5/18ին. գիշերօթիկ աշակերտուհիք կ'սպասուին սեպտ. 4/17ին.

Աշակերտաց ընդունելութեան համար, պէտք է դիմել նամակաւ առ տնօրէնուհին տոքթ. Բ. Թրիք, Պոլիս Ամերիկեան Պայպըլ Հաուզի միջոցաւ. կամ սեպտ. 21/3 վերջ՝ վարժարան դիմելով.

343 12—19

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ութ օրը երկու անգամ կը բանի Լիվըրփուլ և Արեւելեան գիծը

Անուանք	Թօնօ	Նուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	18900	Պիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քամպոնիա	4841
Լուքանիա	12952	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Քավլա	2945
Սուլթանիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ուլտոնիա	7269	Շէրպուրկ	1614

Շէրպուրկ շոգենաւը, Նաւապետ Բէրլին, ընդհանուր վաճառքով Լիվըրփուլէն հոս պիտի հասնի սեպտ. 30ին։

Դիմել առ ԺՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seager
Մէյմէնէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Բարա Մուսթաֆա փողոց։255

ԽՄԵԼՈՒ ՋՈՒՐ

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐԵԱԼ

SRONTIN

Ստամոքսի, լեարդի, գժուարամարսութեան ևայլն հիւանդութեանց դէմ գործածելի լաւագոյն ջուրն է։

Ամէնէն տկար ստամոքսները կրնան մարսել այս ջուրը որ ախորժակը կը բանայ և մարսողութիւնը կը դիւրացնէ։

Առանց բժիշկի խորհուրդին և առանց դեղագիրի կ'առնուի։

ՎԿԱՅԱԳԻՐՔ

Կը վկայեմ թէ այս ջուրը մարսողութեանց և միզական գործարաններու հիւանդութեանց համար խիստ օգտակար է։ Յղի կանանց յատուկ փսխողութեանց դէմ հրաշքներ կը գործէ և առանց տհաճութեան կը խմուի։ Տոքթէօր Խօմէր փաշա

Սրոնթէնի ջուրը անարիւնութեան և ջղային տկարութեանց դէմ գործածելով կարի օգտակար գտայ։ Մարսողական գործողութիւնք որ ընդհանուր տկարութեան կը մասնակցին, կը վերականգնուին և ըստ այնմ ախորժակի և ասկէ կախում ունեցող բոլոր ուժերու կազդուրման կ'օժանդակեն։

Տոքթէօր Ռոսիոյեան

ՍՐՈՆԹԷՆԻ հանքային ջուրը փորձած ըլլալով, գինքս պարտաւոր կը զգամ յայտարարելու որ անոր գործածութիւնը յանձնարարելի է ոչ միայն իբր առողջապահիկ հեղուկ մը այլ նաեւ անհրաժեշտ դարման ստամոքսի և մարսողական գործարաններու հիւանդութեանց։

Տոքթէօր Մորտման

Կը յայտարարեմ թէ ՍՐՈՆԹԷՆԻ հանքային ջուրը ընտիր ըմպելիք մըն է և աղեաց հիւանդութեանց դէմ ազդեցիկ դեղ մը։

Տոքթէօր Վ. Թորգոմեան

Միակ վաճառողք — Միշէլ Մավրոկորտաթօ և Ընկ., Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Քէօշէօղլու Խան։

4—24

ՔԻՆՔԻՆԱ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

QUINQUINA VICTORIA

ԱՆՆՄԱՆ ԱԽՈՐԺԱԲԵՐ ԴԵՂ. | ԶՕՐԱՒՈՐ ԿՈՐՈՎԻՉ

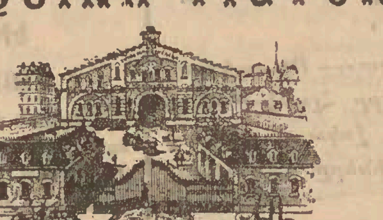
ENTREPOTS GENERAUX DE LA Cie

Ամենամեծ առաւելութիւններ ունի մինչեւ այսօր հրապարակ հանուած բոլոր քինքինաներուն վրայ։

Սեփականութիւն
Իտալական եւ Ֆրանսական Ընկերութեան
ՆԷՕՑԵԻ-ԲԱՐԻԶ
Անանուն ընկերութիւն 1,600,000 Փր. դրամագլխով

Պոլսոյ մէջ վաճառողներ
Ա. Նէտէլֆօս, Պոլիս
Ս. Ֆրանկիաի, Բաւսած տ'էօրօր, Բերա
Տ. Ալիստորլոոէս, մահասան փողոց, Ղալաթիա
Ժ. Կարին, Քէօբրիւ Պաշի, Օրթաքէօյ, Պոսֆոր

Գործակալ արեւելքի համար. — ՄԻՇԷԼ ՄԱՎՐՈԿՈՐՏԱԹՕ ԵՒ ԸՆԿ.
Ղալաթիա, Քէօշէ օղլու խան

Կը գտնուի նաև բոլոր առաջնակարգ դեղարաններու մէջ։ 7—24

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ

Krondorf
la meilleure
eau de table alcaline
gazeuse pure

Բոլոր բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած

Հանքային ջուրերու ձեռնարկութիւն Քրոնտորֆի մէջ։ Ընդհանուր Ներկայացուցիչ ՆԻՍԻՄ ԼԷՎԻ, Ղալաթիա, Մահմուտիէ ճատտէսի, Գույումճըլար խան՝ թիւ 2։ Կը ծախուի գլխաւոր ճաշարաններու, օթէլներու, դեղարաններուն մէջ ևայլն։

Գործակալ Լէվի Պոլսոյ՝ Էտիրնէ։ Սթրումճա ու Մօտիանօ՝ Սէլանիկ։

ԼԱ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Առաջին առանձնաշնորհեալ
Ապահովագրական Ընկերութիւն
ՌՈՒՍՃՈՒՔ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կարասի, անշարժ ստացուածք, վաճառք, ևն. մայրաքաղաքին և գաւառներուն մէջ։

Լաւ պայմաններ.—Շահաւոր ապահովագիններ։

ԿԵԱՆՔԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամբողջ կեանք, խառն, որոշեալ ժամանակ, տղոց օժիտ և ծերութեան համար հասոյթ։ Անկախ Թարիֆա մը անձնասպանութեան, մենամարտի և ճամբորդութեան համար։

ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Աշխատութեան ժամանակ եղած դժբաղդութեանց դէմ։ Ապահովագրութիւն ճամբորդներու համար, առնուած ապահովագինները ետ տրուելով կամ առանց ետ տրուելու։

ԱԶԱՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Առաջին կարգի երաշխաւորութիւններ խիստ մեծ Ընկերութեանց կրկին կրկին ապահովագրութեամբ։

Ընդհանուր գործակալութիւն բովանդակ Արեւելքի համար (Թուրքիա, Յունաստան, Եգիպտոս, Սուրիա)։

Ժ. Պ. ՔԱՍԱՐԷԹԹՕ
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Գաֆաֆեան խան, թիւ 6-9

Գլխաւոր գործակալութիւն,—Կ. Պոլիս, Սաարճի խան, Պահճէ Գաբու։

Ընկերութեան դրամատունն է
ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ 599

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլ, Պօրտօյ, Մէլթա [illegible]
և Սեւ Ծովի գիծը [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ռամսէս	3000	Թիպս	150
Մէնէս	3000	Նէբթիս	240
Քէյրօ	3000	Օսայրիս	225
Սէսօսթրիս	3000	Քէրոս	125
[illegible]	3000	Մեմֆիս	200
Օսմանլի	3000	Ֆիլէ	150
Տարքօնիս	2500	Կարնաք	150

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուէթթօլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սդրիթ Լիվըրփուլ

ՌԻՒՄԱԹԻԶՄԷ ՏԱՌԱՊՈՂԻ ՄԸ ՆԱՄԱԿԸ

Ազնիւ ընթերցողք,

Ձեզի ծառայութիւն մատուցանելու նպատակով գրեցի այս կարեւոր նամակս, ուշադրութեամբ կարդացէ՛ք կ'աղաչեմ։

Ես՝ ռիւմաթիզմի տանջանքներէն յուսահատած դժբախտ մըն էի, կեանքիս մեծագոյն մասը՝ ցաւերով, խոստ քներով, խիթերով կ'անցնէի, յուսահատելու աստիճան տառապանքով. Շատ անգամ անդամալոյծի երեւոյթ կ'առնէի, անկարող կ'ըլլայի աջէն ձախ դառնալ. Թեւերս, թիկունքս ու սրունքներս կը փտնային, այնչափ սաստկութեամբ կ'ազդէր ռիւմաթիզմը ամբողջ կազմուածքիս վրայ։

Մեծահռչակ բժիշկ մը որ ռիւմաթիզմի (յօդացաւի) մասնագէտ էր, ՏՕՔԹ. ԼԱՄՕՐԻ ԱՐԻՒՆ ՇԻՆՈՂ ԵՒ ՀԱԿԱՌԻՒՄԱԹԻԶՄԱՅԻՆ ՊԱՆԵՕՐ ԴԵՂԸ, յանձնարարեց ինձ։ Ես որ բազմաթիւ փորձերէ յուսահատած էի, թէեւ քիչ մը կասկածով բայց վերջապէս շիշ մը գնեցի։ Գինը սուղ թուեցաւ աչքիս, բայց առաջին պանեօն ընելուս պէս, ցաւերս հոն դադրեցան ու սկսայ ազատ շունչ առնել։ Յետոյ ամէն երկու օրն անգամ մը 40 աստիճան տաք ջուրի մէջ կէս ժամ չափ պանեօ կ'ընէի ՏՕՔԹ. ԼԱՄՕՐԻ ԱՐԻՒՆ ՇԻՆՈՂ ԵՒ ՀԱԿԱՌԻՒՄԱԹԻԶՄԱՅԻՆ ՊԱՆԵՕՐ ԴԵՂՈՎ։ Տասներկուերորդ պանեօին կատարելապէս բժշկուեցայ և հիմայ այն տենէն ի վեր ողջ առողջ հանգիստ կեանք կը վարեմ, մինակ ամիսը մէկ պանեօ կ'ընեմ, հիւանդութեան վերադարձին դէմ նախազգուշութեան համար։ Այս առաւելութիւնները վայելելով, համոզուած եմ որ ռիւմաթիզմի ամէնէն աժան դեղը ՏՕՔԹ. ԼԱՄՕՐԻ ԱՐԻՒՆ ՇԻՆՈՂ ԵՒ ՀԱԿԱՌԻՒՄԱԹԻԶՄԱՅԻՆ ՊԱՆԵՕՐ ԴԵՂՆ է, որովհետեւ հիւանդութիւնը հիմնապէս կը բուժէ։

Նիս 1899 մարտ 15 ԱԼՊԷՐ ԺՕԶԷՖ

Տօքթ. Լամօրի արիւն շինող հակառիւմաթիզմային պանեօի դեղը, ամէն մեծ դեղարաններու և դեղավաճառանոցներու մէջ կը ծախուի։ 652 2—30

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողական մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք առանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանոսի նման զզուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փութացէք գնել։

VILLACABRAS

Աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բազդէօնեան դրութեամբ զտուած յստակ ջուր մըն է և շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ ուրիշ լուծողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխուցաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ։

504 37—52

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականարար Նոր հանրագիտակ բառա մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարագրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիմ մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (Նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և Թիթեռու, երկրաչափական պատկեր կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Ան նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կըն եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սեռիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորն իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է. { 180 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սեռիներով եւ կամ Թղթակազմ հատո
215 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կան

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանտաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պա մանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով, ստորագրողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն խոյ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ, Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Խնդրողին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար

ՌՈՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ.

Երաշխաւորութեան գումար 121,765,338 ֆ
1898ի հասոյթք 34,775,462 ,,
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ՝ 164,172,000 ,,

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա, Քարաքէօյի վրայ
([illegible])

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՕՐ ՐԷՊՔԷՆ 524

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852ին

Տ՛Ր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանենի զարեչրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զըպուճեանց դէմը)։

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաներր մէկ անգամէն կը լեցնեն ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նաեւ, ճաշակաւոր և զմայլելի արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաև Թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ [illegible] միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Յ. Գ. Զննները կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաև ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ. կ'ընդունին։

Մանօր —Պոլսոյ կողմը [illegible] ՁՈՒՆԻՆԻՔ 11 197

ՄԻՇԷԼ ԹԻՖԼԻՁԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Ղալաթիա, Վօյվօտա Պահականոցին կից թիւ 91

میشل تفلیسیان

Վաճառատանս մէջ ամէն տեսակ ակնաբուժական և վիրաբուժական գործիքներ կը վաճառուին ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ: Կակուղ և կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, ամուլի կապիչներ (գաւըգ պաղը), տեսակ տեսակ գըբխններ (շիրինկա), ելեքտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադիտակներ (միքրոսքօբ), փոքր և մեծ մանրադէտի պատկերներ, Նորատեսակ ոսկի ևայլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։ Գիները շատ աժան։ Յաճախորդք շատ գոհ պիտի մնան։

ԼԷ ԲՐՕՎԷՆՍ ՐԷՒԻՆԻ

LES PROVINCES RÉUNIES

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՊՐԻՒՔՍԷԼ

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ԳՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ

Քննիչ Տնօրէնութեան
Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ
ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Ճէտիտ խան

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիօսգօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սրէրօ	1200
Պօրտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաշօ	5540	Օճիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրբիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրազօ	1841	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուըլպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասբօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Ձիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէրանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Լօրէնզօ շոգենաւը, Նաւապետ Ուինկ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 28ին։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

ՏՕՔԹԷՕՐ Յ. ԱՐԱՊԵԱ
Տանօր ատամնաբոյժ Բարիզի
Ի Սէկթէ տը Բէրա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 1 (Ը. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն ա առաջ Սիրքէճի դեղարանն Նալբաստ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլ և Արեւելեան գիծը բանող

Նուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօ
Վիքթօրիան	10500	Ֆլավիան	
Արմէնեան	10500	Էճիբշիըն	
Քէստրիան	10500	Արրժ.ըն	
Լանքաստրիան	9000	Ալճէրիան	
Ֆիլատէլֆիա	9000	Ծրապիան	
Իօլօմպիան	8000	Ալթէնիան	
Ծօրճիան	8000	Անտալուզիան	
Գոստմնիան	8000	Ալգաշիըն	
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	
Ֆալէրնիան	3700	Մինճօ	
Վավօնիան	3700	Օրօրդօ	
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	
Ֆալկլան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ թիոյ մաքսատունէն հանելու համար րենց հրահանգը ղրկել շոգենաւին ժամ նումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դի առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴ
Ղալաթիա, Քարաքէօյի վրայ
600 Հին տեղը մաքսատան

COMP RUSS
NAVIGATION A VAPEUR ET D
COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնք

12 25 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դ. 13 26 Իզմիր, Փիրէ, Աղեքսանդրիա 10ին միջօրէէն առաջ ([illegible] լով Աղեքսանդրիա, Բէրութ-[illegible] ֆա, Պէրութ եւ [illegible])
Ե 14 27 Օտէսա ժամը 6ին միջօրէէն ա
» 14 27 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օր Կիրասոն, Տրապիզոն, Բաթում և Թում ժամը 1ին յետ միջօրէի
Ուր 15 28 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԵԿԱՆ
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible] ՇՈԳԵՆԱՒԻՆ

Սեպտ. 25ին Սիռէաքի, Մարսիլիայի
[illegible]
Սեպտ. 25ին Անատոլի, Մարսիլիա
» 26ին Սիռէաքի, Սամսոն, Տր պիզոն և Բաթում։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար. Առաջին կարգի 245 Ֆրանք. 2-րդ 175 Ֆրանք. Տեղեկութեանց համ դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Բարաքէ վրայ։ Բ. ՌՈՂՈՒ 516